

وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان مازندران
معاونت آموزش متوسط

سؤالات آزمون های نهایی سال های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ (شش دوره)

درس: فارسی ۳
کلیه رشته ها

اداره آموزش
دوره دوم متوسطه نظری
مازندران

به صورت درس به درس
و همراه با
پاسخنامه تشریحی

با ما در کانال کام نهایی مازندران در شاد همراه باشید:

<http://shad.ir/motnazarimazand>

باسمه تعالی

اداره کل آموزش و پرورش مازندران

نام درس: فارسی ۳ (ستایش)

معاونت آموزش متوسطه

پایه: دوازدهم

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری

رشته: کلیه رشته ها

کانال گام نهایی مازندران (شاد) <http://shad.ir/motnazarimazand>

نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:
تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:
ردیف	لطفا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید				
	فارسی 3				
	سوال ۵				
۱	کدام بیت دربردارنده نام یکی از سرایندگان «غزل اجتماعی» در عصر مشروطه است؟ (الف) پروین، شراب معرفت از جام علم نوش / ترسم که دیر گردد و خالی کنند جام (ب) پیش از آنی که زند سبزه سر از خاکش کاش / دل عارف هوس سبزه و صحرا می کرد				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱				
۲	آرایه بارز بیت «همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بیوشی / همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی»، «تضمین» است یا «تلمیح»؟				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱				
۳	کدامیک از واژگان مشخص شده در عبارت زیر، «مشبّه» است؟ «فَراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترَد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نیات در مهد زمین بپرورد.»				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱				
۴	در بیت زیر، یک برابر معنایی مناسب برای واژه «شادی» بیابید. «همه عزّی و جلالی، همه علمی و یقینی / همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی»				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱				
۵	عبارت «حرکت به سوی مقصدی برای به دست آوردن و جست و جوی چیزی» در توضیح کدام واژه آمده است؟ (۱) اتراق (۲) پویدن (۳) مشایعت (۴) وصول				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱				

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

۱ گزینه ب. پیش از آنی که زند سبزه سر از خاکش کاش / دل عارف هوس سبزه و صحرا می‌کرد (ص ۲۹)

۲ تلمیح (ص ۱۰)

۳ فزّاش (ص ۱۲)

۴ سرور (ص ۱۰)

۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (ص ۱۰)

۵ ۱ ۲ ۳ ۴

باسمه تعالی

اداره کل آموزش و پرورش مازندران

نام درس: فارسی ۳ (فصل اول)

معاونت آموزش متوسطه

پایه: دوازدهم

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری

رشته: کلیه رشته ها

کانال گام نهایی مازندران (شاد) <http://shad.ir/motnazarimazand>

نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:
تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:
ردیف	لطفا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید				
۱	فارسی 3 (فصل اول: ادبیات تعلیمی) سوال ۱۳ مفهوم کلی مصراع مشخص شده، چیست؟ «چه غم دیوار امت را، که دارد چون تو پشتیبان؟ / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیان؟» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۲	با توجه به مصراع‌های داده شده، ابیات زیر را کامل کنید. (الف) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق (ب) وجه خدا اگر شودت منظر نظر (۱) زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی (۲) تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی (۳) هان ای پسر، بکوش که روزی پدر شوی سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۳	در عبارت زیر، واژگان «سجع» را بنویسید. «عصاره تا کی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۴	واژه «هم‌آوا» را در عبارت زیر بیابید و مترادف آن را بنویسید. «منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۵	واژگان پدیدآورنده آرایه لفظی «سجع» در عبارت زیر، کدام‌اند؟ «هر نفسی که فرو می‌رود ممد حیات است و چون برمی‌آید مفرح ذات.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲				
۶	در عبارت «چون برسیدم بوی گلیم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت»: (الف) جمله «پایه» یا «هسته» را مشخص کنید. (ب) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را، به ترتیب، بنویسید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲				
۷	در بیت زیر، چند «مفعول» وجود دارد؟ «بگفت: آنجا به صنعت در چه کوشند؟ / بگفت: انده خرن و جان فروشند» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲				

۸	در بیت زیر، معنای مجازی واژه «خاک» چیست؟ «بگفتا: دل ز مهرش کی کنی پاک؟ / بگفت: آن‌گه که باشم خفته در خاک» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۹	«دست انابت به امید اجابت به درگاه حق - جلّ و علا - برداشتن» و بیت زیر، بر کدام مفهوم مشترک تأکید دارند؟ «بنده همان به که ز تقصیر خویش / عُذر به درگاه خدای آورد» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۱
۱۰	شعر زیر، بر پایه «گفت‌وگو» یا «سؤال و جواب» سروده شده است؛ این نوع گفت‌وگو در اصطلاح ادبی، چه نام دارد؟ «نخستین بار گفتنش کز کجایی؟ / بگفت: از دار ملک آشنایی بگفت: آنجا به صنعت در چه کوشند؟ / بگفت: انده خرنده و جان فروشند» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۱
۱۱	در هریک از مصراع‌های زیر، فعل‌های مشخص شده را از دیدگاه معنایی بررسی کنید. الف) گفت: «نزدیک است والی را سرای؛ آنجا شویم» ب) گفت: «می بسیار خوردی؛ زان، چنین بی‌خودی» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۱
۱۲	در بیت زیر، واژگانی را که در زبان فارسی «هم‌آوا» دارند، مشخص کنید. «از بهر تو صد بار ملامت بکشم / گر بشکنم این عهد غرامت بکشم» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۱
۱۳	با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. ۱) گر در سرت هوای وصال است، حافظا / باید که خاک درگاه اهل هنر شوی ۲) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک؟ / بگفت آن‌گه که باشم خفته در خاک الف) در کدام واژه بیت نخست آرایه «مجاز» وجود دارد؟ ب) در بیت دوم، کدام واژه‌ها آرایه «جناس» را پدید آورده‌اند؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

- ۱ کسی که تو نگهدار و نگهبانش باشی غم ندارد. (ص ۱۶)
- ۲ الف) هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی (ص ۲۲)
ب) زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی (ص ۲۲)
- ۳ فایق، باسق (ص ۱۲)
- ۴ قربت / نزدیکی
- ۵ حیات، ذات (ص ۱۲)
- ۶ الف) بوی گلم چنان مست کرد.
ب) م- مفعول / مست: مسند (ص ۱۴)
- ۷ چهار مفعول (ص ۲۰)
- ۸ قبر (ص ۲۰)
- ۹ توبه به درگاه خدا (ص ۱۳ - ۱۲)
- ۱۰ مناظره (ص ۲۰)
- ۱۱ الف) شویم: برویم (فعل غیراسنادی)
ب) شدی: گشتی (فعل اسنادی) (ص ۱۹)
- ۱۲ بهر (بحر) / صد (سد) (ص ۲۰)
- ۱۳ الف) واژه سر (فکر و خیال) (ص ۲۳)
ب) خاک و پاک (ص ۲۰)

باسمه تعالی

اداره کل آموزش و پرورش مازندران

نام درس: فارسی ۳ (فصل دوم)

معاونت آموزش متوسطه

پایه: دوازدهم

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری

رشته: کلیه رشته ها

کانال گام نهایی مازندران (شاد) <http://shad.ir/motnazarimazand>

نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:
تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:
ردیف	لطفا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید				
	فارسی 3 (فصل دوم: ادبیات پایداری) ۱۲ سوال				
۱	با توجه به ابیات: «تا واره‌ی از دم ستوران / وین مردم نحس دیوماند با شیر سپهر بسته پیمان / با اختر سعد کرده پیوند» (الف) «شیر سپهر» استعاره از چیست؟ (ب) مفهوم کلی دو بیت، خلق کدام آرایه را به یاد می‌آورد؟				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۲	به غزل‌هایی که محتوای آن‌ها بیشتر مسائل سیاسی و اجتماعی است، می‌گویند.				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲				
۳	بیت «نشاط غربت از دل کی بزد خُب وطن بیرون؟ / به تخت مصرم اقا جای در بیت‌الْحَزَن دارم» به کدام داستان اشاره دارد؟				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خرداد ماه ۱۴۰۲				
۴	شاعر در بیت زیر، به بیدادگری کدام پادشاه اشاره دارد؟ «آن کسی را که در این مُلک، سلیمان کردیم / ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است»				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خرداد ماه ۱۴۰۲				
۵	در تشبیه موجود در بیت زیر، «مَشَبَّه» کدام است؟ «بر کن ز بُن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم بکنند»				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خرداد ماه ۱۴۰۲				
۶	با توجه به بیت‌های زیر، درستی یا نادرستی هریک از موارد داده شده را تعیین کنید. «ای مادر سرسپید، بشنو / این پند سیاه‌بخت فرزند بگرای چو ازدهای گرز / بخروش چو شرزه شیر ارغند» (الف) در گروه اسمی «شرزه شیر ارغند» واژه «شیر» هسته است. (ب) ترکیب «مادر سرسپید» وصفی و ترکیب «سیاه‌بخت فرزند» اضافی است.				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خرداد ماه ۱۴۰۲				

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

۷	شاعر در بیت «در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر مَلّتی که مردم صاحب قلم نداشت»، ادامه حیات مَلّت‌ها را در گرو چه موضوعی می‌داند؟	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۸	کدامیک از واژه های بیت زیر، مترادف واژه «سریر» است؟ «بدو گفت: بی تو نخواهم زمان / نه اورنگ و تاج و نه گرز و کمان»	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۹	سروده زیر را می‌توان نمایانگر کدام صفت برجسته گوینده آن دانست؟ «با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی‌ست / ما را فراغتی‌ست که جمشید جم نداشت»	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۰	کدامیک از ابیات زیر را می‌توان بیتی از یک «غزل اجتماعی» دانست؟ الف) فکری ای هم‌وطنان در راه آزادی خویش / بنمایید که هرکس نکند مثل من است ب) آیین طریق از نفس پیرمغان یافت / آن خضر که فرخنده‌پی‌اش نام نهادند	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۱	شاعر، در بیت زیر، با بیان کدام واژه، مفهومی غیرحقیقی (مجاز) اراده کرده است؟ «در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت»	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۲	با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. (۱) از سیم به سر یکی گله خود / ز آهن به میان یکی کمر بند (۲) ای مشّت زمین بر آسمان شیو / بر وی بنواز ضربتی چند (۳) ای مادر سرسپید، بشنو / این پند سیاه‌بخت فرزند الف) در بیت اول، نوع حذف، قرینه لفظی است یا معنایی؟ ب) کاربرد معنایی فعل «شو» اسنادی است یا غیراسنادی؟ ج) یک ترکیب وصفی در بیت دوم بیابید. د) هسته گروه اسمی «این پند سیاه‌بخت فرزند» را تعیین کنید.	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

- ۱ الف) خورشید (آفتاب) (ب) حسن تعلیل (ص ۳۴)
- ۲ غزل اجتماعی (ص ۲۹)
- ۳ داستان یوسف (ع) (ص ۲۸)
- ۴ محمدعلی شاه قاجار (ص ۲۶)
- ۵ ظلم (ص ۳۵)
- ۶ الف) درست (ب) نادرست (ص ۳۵)
- ۷ داشتن مردم صاحب قلم (ص ۲۷)
- ۸ اورنگ (ص ۳۶)
- ۹ بلندنظری یا مناعت طبع یا قناعت (ص ۲۷)
- ۱۰ الف) یا: «فکری ای هموطنان در راه آزادی خویش / بنمایید که هرکس نکند مثل من است» (ص ۲۶)
- ۱۱ جامعه (ص ۲۷)
- ۱۲ الف) معنایی (ص ۳۴)
ج) ضربتی چند (ص ۳۴)
(یادآوری: گروه اسمی فقط یک هسته دارد)
- ب) غیراسنادی (ص ۳۴)
د) پند (ص ۳۵)

باسمه تعالی

اداره کل آموزش و پرورش مازندران

نام درس: فارسی ۳ (فصل سوم)

معاونت آموزش متوسطه

پایه: دوازدهم

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری

رشته: کلیه رشته ها

کانال گام نهایی مازندران (شاد) <http://shad.ir/motnazarimazand>

نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:				
تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:				
ردیف	لطفا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید								
۱	فارسی 3 (فصل سوم: ادبیات غنایی) ۲۴ سوال با توجه به عبارت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. عشق خاص‌تر از محبت است و محبت خاص‌تر از معرفت است. به عالم عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایه نردبان نسازد.» (الف) سهروردی، شرط دستیابی به عالم عشق را چه می‌داند؟ (ب) از نظر نویسنده، نهایت محبت چه نام دارد؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲								
۲	معادل معنایی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (الف) دزد دانا می‌کشد اول چراغ خانه را (ب) غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲								
۳	با توجه به بیت «هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هر که بی‌روزی است روزش دیر شد»: (الف) مفهوم واژه «سیر» را بنویسید. (ب) در مصراع دوم، مقصود از «روزی» است که با واژه در مصراع اول، مفهوم یکسان دارد. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲								
۴	در جدول زیر، مشخص کنید که هریک از آثار گروه الف متعلق به کدام نویسنده در گروه ب است. <table><tr><td>گروه الف</td><td>گروه ب (یک مورد اضافه است)</td></tr><tr><td>قصه شیرین فرهاد / تمهیدات</td><td>احمد عربلو / نصرالله منشی / عین‌القضات همدانی</td></tr></table> سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲					گروه الف	گروه ب (یک مورد اضافه است)	قصه شیرین فرهاد / تمهیدات	احمد عربلو / نصرالله منشی / عین‌القضات همدانی
گروه الف	گروه ب (یک مورد اضافه است)								
قصه شیرین فرهاد / تمهیدات	احمد عربلو / نصرالله منشی / عین‌القضات همدانی								
۵	آرایه مشترک ابیات زیر (تلمیح - اسلوب معادله) است. «عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می‌کشد اول، چراغ خانه را محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲								

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

۶	با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید: «مکر او معکوس و او سر زیر شد / روزگارش برد و روزش دیر شد» (الف) نهاد سومین جمله را مشخص کنید. (ب) «او» به ترتیب در نقش‌های و نهاد به کار رفته است. (ج) نقش ضمیر پیوسته «ش» در «روزگارش برد»، است. (مفعول - مضاف‌الیه) سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲
۷	ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید. (الف) بنشین به یکی کبود اورند (ب) گفت: «کار شرع، کار درهم و دینار نیست» (ج) هر نفسی که فرو می‌رود مُمِدِّ حیات است. (د) در عشق قدم نهادن کسی را مسلم شود که با خود نباشد. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲
۸	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. (الف) صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع / لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست (ب) می‌تواند حلقه بر در زد حریم حُسن را / در رگ جان، هر که را چون زلف، پیچ و تاب هست سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲
۹	در عبارت زیر، نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. «آنگاه که آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان، آتش ببند.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲
۱۰	در هریک از ابیات زیر، نوع حذف فعل (قرینه لفظی / معنایی) را مشخص کنید. (الف) کرم بین و لطف خداوندگار / گنه بنده کرده است و او شرمسار (ب) ای جویبار جاری! زین سایه‌برگ مگریز / کاین گونه فرصت از کف دادند بی‌شماران سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲
۱۱	شاعر در بیت زیر، شنونده را برای بهره بردن از سخنان گوینده، به چه چیزی فراخوانده است؟ «مستمع صاحب‌سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش بلبل را به گفتار آورد» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۲	مولانا در بیت زیر، چه کسانی را سزاوار همراهی «عارف» دانسته است؟ «نی حریف هر که از یاری برید / پرده‌هایش پرده‌های ما درید» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۳	جاهای خالی عبارات زیر را، به درستی، پر کنید. (الف) کاربرد واژگان قافله در بیت زیر، سبب خلق آرایه ادبی «.....» شده است. «آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد» (ب) در مصراع نخست بیت زیر، کاربرد آرایه‌های و مشهود است. «دل چه بندی در این سرای مجاز؟ / همت پست کی رسد به فراز؟» (پ) در بیت زیر، کاربرد آرایه‌های «تشبیه»، «مراعات نظیر»، «تلمیح» و «.....» مشهود است. «چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۴	نام آفرینندگان آثاری را که نویسنده آنها نادرست ذکر شده، بنویسید. «بخارای من، ایل من: محمد بهمن‌بیگی / تذکرة الاولیا: عطار / تمهیدات: شهاب‌الدین سهروردی / قصه شیرین فرهاد: نظامی» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲

۱۵	کدام معنی از واژه «سامان» در مصراع «با جان بودن به عشق در سامان نیست» برنمی‌آید؟ ۱ امکان ۲ درخور ۳ مصلحت ۴ میسر سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۶	با توجه به متن زیر، چرا عین‌القضات همدانی، عشق‌ورزی را در عرفان واجب دانسته است؟ «ای عزیز، به خدا رسیدن فرض است و لابد هرچه به واسطه آن به خدا رسند، فرض باشد به نزدیک طالبان. عشق، بنده را به خدا برساند؛ پس عشق از بهر این معنی، فرض راه آمد.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۱۷	نوع حذف در مصراع نخست بیت زیر، به قرینه لفظی است یا معنایی؟ «آیینۀ نگاهت، پیوند صبح و ساحل / لبخند گاه‌گاهت، صبح ستاره‌باران» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۱۸	در متن «چون حق تعالی بنده‌ای را گزید و مستغرق خود گردانید، هرکه دامن او را بگیرد و از او حاجت طلبد، بی‌آنکه آن بزرگ یاد کند و عرضه دهد، حق، آن را برآرد»: الف) فعل «بگیرد» ماضی التزامی است یا مضارع التزامی؟ ب) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را، به ترتیب، بنویسید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۱۹	مولانا در مصراع نخست بیت زیر، چه کسانی را سزاوار هم‌نشینی عارف (نی) دانسته است؟ «نی حریف هر که از یاری برید / پرده‌هایش پرده‌های ما درید» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۲۰	نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را در جمله زیر بنویسید. «او بنده خود را عاشق خود کند، آنگاه بر بنده عاشق باشد و بنده را گوید: تو عاشق و محب مایی.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۲۱	مفهوم کدام بیت با عبارت «وصول به حُسن ممکن نشود؛ الا به واسطه عشق و عشق هر کس را به خود راه ندهد»، یکسان است؟ ۱) بیم آن است کز غم عشقت / سر برآرد دلم به شیدایی ۲) من که هر آنچه داشتم اول ره گذاشتم / حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو ۳) بی‌عشق زیستن را جز نیستی، چه نام است؟ / یعنی اگر نباشی کار دلم تمام است ۴) می‌تواند حلقه بر در زد حریم حُسن را / در رگ جان، هر که را چون زلف پیچ و تاب هست سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۲۲	آرایه بارز در بیت «محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست»، «اسلوب معادله» است یا «اغراق»؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱

	در همه گزینه‌ها به‌جز جمله‌ای با الگوی «نهاد + مفعول + مسند + فعل» دیده می‌شود. ۱) محبت چون به غایت رسد، آن را عشق خوانند. ۲) به عشق نتوان رسیدن تا از معرفت و محبت دو پایه نردبان نسازد. ۳) همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه شعر خود می‌گرداند. ۴) آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان، آتش بیند. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱	۲۳
	معنی واژه «دستور»، در بیت زیر با معنی آن در کدام گزینه یکسان است؟ «چه نیکو گفت با جمشید دستور / که با نادان نه شیون باد و نه سور» ۱) گر ایدونک دستور باشد کنون / بگوید سخن پیش تو رهنمون ۲) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست ۳) به دستور فرمود تا ساروان / هیون آرد از دشت، صد کاروان ۴) بر مصطفی بهر رخصت دوید / از او خواست دستوری اما ندید سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱	۲۴

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

- ۱ الف) ساختن دو نردبان از معرفت و محبت (ب) عشق (ص ۵۲)
- ۲ الف) خاموش کردن (ب) ساکت (ص ۴۹)
- ۳ الف) سیر: بیزار، خسته (ب) عشق - آب (ص ۴۷)
- ۴ قصه شیرین فرهاد: احمد عربلو (ص ۴۳)
تمهیدات: عین‌القضات همدانی (ص ۵۳)
- ۵ اسلوب معادله (ص ۴۹)
- ۶ الف) او (ب) مضاف‌الیه (ج) مضاف‌الیه (ص ۴۸)
- ۷ الف) بر تخت حکمرانی بنشین. (قدرت را به دست بگیر) (ص ۳۵)
(ب) گفت: کار شرع با رشوه‌خواری سازگار نیست / کاری که در شرع حرام است با دادن رشوه حلال نمی‌شود. (نکوهش رشوه‌خواری) (ص ۱۹)
(ج) هر نفسی که می‌کشیم یاری‌دهنده زندگی است. (ص ۱۲)
(د) کسی می‌تواند در راه عشق قدم بگذارد که به تعلقات ظاهری بی‌توجه باشد. (ترک تعلقات دنیوی) (ص ۵۳)
- ۸ تحمل سختی‌ها و دشواری‌های راه عشق / شایسته عشق بودن عاشقان دل‌سوخته / فقط عاشقان واقعی به حریم حسن معشوق راه می‌یابند. (ص ۵۶)
- ۹ چنان: مسند / جهان: مفعول (ص ۵۳)
- ۱۰ الف) لفظی (ص ۱۳) (ب) معنایی (ص ۵۷)
- ۱۱ سکوت (ص ۴۸)
- ۱۲ هجران کشیده‌ها یا کسانی که از معشوق دور مانده‌اند. (ص ۴۷)
- ۱۳ الف) جناس همسان (جناس تام) (ص ۴۷)
(ب) کنایه، استعاره (ص ۱۲۷)
(پ) اسلوب معادله (ص ۱۳)
- ۱۴ تمهیدات: عین‌القضات همدانی (ص ۵۳) قصه شیرین فرهاد: احمد عربلو (ص ۴۳)
- ۱۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (ص ۵۳)
- ۱۶ زیرا عشق را واسطه رسیدن به خدا می‌داند. (ص ۵۳)
- ۱۷ معنایی (ص ۵۷)
- ۱۸ الف) مضارع التزامی (ب) مسند / نهاد (ص ۵۱)
- ۱۹ هجران کشیده‌ها یا کسانی که از محبوب خود دور شده‌اند. (ص ۴۷)

۲۰ عاشق: مسند

بنده: متقم (ص ۵۳)

۲۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. (ص ۵۶)

۲۲ اسلوب معادله (ص ۴۷)

۲۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (ص ۵۴)

۲۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (ص ۴۸)

۱۵	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴

باسمه تعالی

نام درس: فارسی ۳ (فصل چهارم) اداره کل آموزش و پرورش مازندران

معاونت آموزش متوسطه

پایه: دوازدهم

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری

رشته: کلیه رشته ها

کانال گام نهایی مازندران (شاد) <http://shad.ir/motnazarimazand>

نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:
تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:
ردیف	لطفا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید				
۱	فارسی 3 (فصل چهارم: ادبیات سفر و زندگی) ۱۷ سوال کدام نوع «وابسته وابسته» در عبارت زیر، دیده می‌شود، بنویسید. «بر بالای آن با خط بسیار روشن نوشته شده بود.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۲	با توجه به نوشته زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید: «برف کوه هنوز آب نشده است. گل و گیاه، پشم گوسفندان را رنگین کرده است. نامه برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی!» (الف) ساختار دستوری کدام جمله مطابق با الگوی «نهاد + مفعول + مسند + فعل» است؟ (ب) نوع «واو» بین واژه‌های «شعر و چنگ» ربط است یا عطف؟ (ج) زمان فعل «نشده است» ماضی نقلی است یا ماضی التزامی؟ (د) در این عبارت حذف فعل، به قرینه لفظی است یا معنوی؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۳	درستی و نادرستی موارد زیر را مشخص کنید. (الف) بیت «نی حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند»، به مفهوم «دشواری و پر خون بودن راه عشق» اشاره دارد. (ب) مفهوم عبارت «آن باغ پر از گل‌های رنگین و معطر شعر و احساس در سموم سرد این عقل بی‌درد پژمرد و صفای اهورایی آن همه زیبایی‌ها، به این علم عددبین مصلحت‌اندیش آلود.» به برتری عقل بر عشق و احساس تأکید دارد. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲				
۴	عبارت «شاهین تیزبال افق‌ها بودم. زنبور طفیلی شدم و به کنجی پناه بردم.» یادآور کدام «ضرب‌المثل» فارسی است؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲				
۵	در جمله زیر، نوع «وابسته وابسته» را بنویسید و نمودار پیکانی آن را رسم کنید. «نگاه‌های مردم آسفالت‌نشین، آن را کهکشان می‌بیند.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲				
۶	در متن «ناله‌های گریه‌آلود آن روح دردمند و تنها را می‌شنوم. ناله‌های گریه‌آلود آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعه گمنام و غریبش، در کنار آن مدینه پلید و در قلب آن کویر بی‌فریاد، سر در حلقوم چاه می‌برد و می‌گریست.» منظور از «امام راستین و بزرگ» و «شیعه گمنام و غریب»، به ترتیب، چه کسانی است؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خرداد ماه ۱۴۰۲				

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

۷	«ضرورت توسل به مرشد و مراد» از مفهوم کدام بیت برمی‌آید؟ (الف) در عالم پیر، هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است (ب) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده‌پیش نام نهادند سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۸	عبارت «ناله‌های گریه‌آلود آن روح دردمند و تنها را می‌شنوم، ناله‌های آن امام راستین و بزرگم را که همچون این شیعه گمنام و غریبش، در کنار آن مدینه پلید و در قلب آن کویر بی‌فریاد، سر در حلقوم چاه می‌برد و می‌گریست» یادآور کدام موضوع مشهور است؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۹	در نوشته زیر، مفهوم کنایی قسمت‌های مشخص شده را، به ترتیب، بنویسید. «بعد از حکیم اسرار، همه چشم‌ها به او بود که حوزه حکمت را او گرم نگاه دارد.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۱۰	نویسنده در عبارت زیر، به فرمان‌برداری ساکنان «کرانه‌های فرات» از کدام حکومت اشاره می‌کند؟ «کرانه‌های فرات، خط از کرانه رود تیر می‌خواندند.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۱۱	در عبارت «بعد از خواندن این مطلب، متوجه شدم که دنیا عجیب فراموش‌کار است! بیست سی سال پیش چه کارها کرده!»: (الف) نوع وابسته وابسته را بنویسید. (ب) نمودار گروه اسمی را که در آن وابسته وابسته آمده، رسم کنید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۱۲	در هریک از موارد زیر، املائی درست را از داخل کمانک برگزینید. (الف) چه نیکو گفت با جمشید دستور / که با نادان نه شیون باد و نه (صور / سور) (ب) تو حکیمی ؛ تو عظیمی ؛ تو کریمی ؛ تو رحیمی / تو نماینده فضلی ؛ تو سزاوار (ثنایی / سنایی) (پ) چه خوش گفته‌اند که (امپراتوری‌ها / امپراطوری‌ها)ی بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، از سوءهاضمه می‌میرند. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۱۳	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. (الف) از شنیدن اسم شهر، قند در دلم آب می‌شد. (ب) هر که بی‌روزی است روزش دیر شد (پ) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته. (ت) وصول به حسن ممکن نشود الا به واسطه عشق. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۴	مراد از «سر پر زدن» در عبارت «به قول بیرجندی‌ها در این دو شهر، تنها، یک سرپری زدیم» چیست؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۵	در بیت «محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست»: (الف) وابسته وابسته را مشخص کنید. (ب) نوع وابسته وابسته را بنویسید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۶	نمودار گروه اسمی «دو تخته فرش» را رسم کنید و نوع وابسته وابسته را در آن تعیین نمایید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱

	در هریک از موارد زیر، املاى یک واژه <u>نادریست</u> است؛ آن را بیابید و درست آن را بنویسید. الف) پیرمرد از داخل کاذبیه روی میز، یک پاکت کهنه را برداشت و حواله مخارج قریب شش ماه من را نوشت. ب) پس از عزیمت رضاشاه، همه تبعیدی‌ها رها شدند و به ایل و اشیره بازگشتند. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱	۱۷
--	---	----

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

۱ قید صفت: بسیار (ص ۷۵)

۲ الف) گل و گیاه، پشم گوسفندان را رنگین کرده است.

ب) عطف

ج) نقلی

د) لفظی (ص ۸۱)

۳ الف) درست (ص ۴۷) ب) نادرست (ص ۷۳)

۴ از عرش به فرش آمدن (یا هر ضرب‌المثل درست دیگر) (ص ۸۰)

۵ صفت مضاف‌الیه

نگاه‌های مردم آسفالت‌نشین (ص ۷۳)

۶ حضرت علی (ع) / دکتر شریعتی (ص ۷۳)

۷ گزینه ب (ص ۶۲)

۸ اشاره به گریستن حضرت علی (ع) در حالی که سر درون چاه می‌برد. (ص ۷۳)

۹ امید / توجه داشتن

رونق بخشیدن (ص ۷۰)

۱۰ روم (ص ۶۲)

۱۱ الف) صفت مضاف‌الیه

ب) خواندن این مطلب (ص ۶۳)

۱۲ الف) سور (ص ۴۸)

ب) ثنایی (ص ۱۰)

پ) امپراتوری‌ها (ص ۶۲)

۱۳ الف) از شنیدن اسم شهر، لذت می‌بردم (خوش‌حال می‌شدم). (ص ۷۷)

ب) هرکس از عشق بی‌بهره باشد، روزگارش تباه می‌شود. (ص ۴۷)

پ) هسته خرمایی با پرورش و توجه او، نخلی بلند گردیده است. (ص ۱۲)

ت) رسیدن به زیبایی، تنها به وسیله عشق، امکان‌پذیر است. (ص ۵۲)

۱۴ توقف کوتاه (ص ۶۱)

۱۵ الف) این ب) صفت مضاف‌الیه (ص ۴۷)

۱۶ رسم نمودار: «دو» تخته فرش

نوع وابسته وابسته: ممیز (ص ۶۵)

۱۷ الف) کازیه (ص ۶۱)

ب) عشیره (ص ۷۹)

باسمه تعالی

نام درس: فارسی ۳ (فصل پنجم) اداره کل آموزش و پرورش مازندران

معاونت آموزش متوسطه

پایه: دوازدهم

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری

رشته: کلیه رشته ها

کانال گام نهایی مازندران (شاد) <http://shad.ir/motnazarimazand>

نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:										
تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:										
ردیف	لطفا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید														
۱	فارسی 3 (فصل پنجم: ادبیات انقلاب اسلامی) سوال ۲۱ دو مورد نادرستی املائی را در گروه کلمات زیر بیابید و درست آن‌ها را بنویسید. «بیت الاحزان - تزویر و دو رنگی - شیر ارقند - تریاق و پادزهر - سختی و تعب - شبه و سایه» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲														
۲	مقصود نهایی شاعر، از بیت زیر چیست؟ «آن‌جا در آن برزخ سرد در کوچه‌های غم و درد / غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲														
۳	مصراع اول بیت زیر را بنویسید. / در دادگاه عشق، رگ گردنت گواه سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲														
۴	آرایه‌های ادبی به کار رفته در ستون ب به کدامیک از بیت‌های ستون الف مربوط می‌شود؟ (در ستون ب یک مورد اضافی است.) <table><tr><td>ستون الف</td><td>ستون ب</td></tr><tr><td>الف) با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم / در باغ می‌ماند این دوست، گل یادگار من و تو</td><td>۱) ایهام</td></tr><tr><td>ب) کاوس کیانی که کی‌اش نام نهادند / کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند</td><td>۲) استعاره</td></tr><tr><td>ج) نه در شیراز و نه در شهر گنجه / نظامی می‌شوم در قصر شیرین</td><td>۳) حس آمیزی</td></tr><tr><td></td><td>۴) جناس تام</td></tr></table> سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲					ستون الف	ستون ب	الف) با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم / در باغ می‌ماند این دوست، گل یادگار من و تو	۱) ایهام	ب) کاوس کیانی که کی‌اش نام نهادند / کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند	۲) استعاره	ج) نه در شیراز و نه در شهر گنجه / نظامی می‌شوم در قصر شیرین	۳) حس آمیزی		۴) جناس تام
ستون الف	ستون ب														
الف) با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم / در باغ می‌ماند این دوست، گل یادگار من و تو	۱) ایهام														
ب) کاوس کیانی که کی‌اش نام نهادند / کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند	۲) استعاره														
ج) نه در شیراز و نه در شهر گنجه / نظامی می‌شوم در قصر شیرین	۳) حس آمیزی														
	۴) جناس تام														
۵	در کدام بیت، هر دو نوع «و» (عطف و ربط) به کار رفته است؟ الف) چون رود امیدوارم بی‌تابم و بی‌قرارم / من می‌روم سوی دریا، جای قرار من و تو ب) ز نیرنگ هوا و از فریب آرز خاقانی / دلت خُلد است خالی ساز از طاووس و شیطان‌ش سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲														

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

۶	مقصود از آخرین جمله عبارت «با آخرین رمق‌هایتان داد زدید و به همه دستور دادید که بروند ... به یک نفر هم گفتید که به برادر محسن خبر بدهد که ادامهٔ حمله را در دست بگیرد.» چیست؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۷	از میان واژگان زیر، املاي کدام واژه، به هر دو شکل صحیح است؟ «اتراق / اطراق»، «جناق / جناغ»، «حتاکي / هتاکي»، «حمایل / همایل». سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۸	با توجه به رباعی زیر، به پرسش‌های داده شده، پاسخ دهید. «کس چون تو طریق پاک‌بازی نگرفت / با زخم، نشان سرفرازی نگرفت زین پیش دلاورا، کسی چون تو شگفت / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت» (الف) واژهٔ «زخم» با کدام واژه ارتباطی مبتنی بر تشبیه دارد؟ (ب) آرایه‌های ادبی «تشخیص» و «کنایه» را در مصراع پایانی مشخص کنید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۹	نویسندهٔ کتاب «سانتاماریا» کیست؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۱۰	در عبارت «عشقم به این بود که حرفتان را بشنوم. الان هم دوستتان دارم؛ بیشتر از همیشه»: (الف) جملهٔ پیرو یا وابسته را مشخص کنید. (ب) نقش ضمیر متصل (پیوسته) را در جملهٔ سوم بنویسید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۱۱	در بیت «غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران / صد جویبار است اینجا، در انتظار من و تو»: (الف) کاربرد کدام نقش تبعی در مصراع دوم مشهود است؟ (ب) مصراع نخست را براساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی، مرتب کنید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۱۲	نام آفرینندگان هریک از آثار زیر را بنویسید. (الف) مثل درخت در شب باران (ب) دری به خانهٔ خورشید سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۳	بیت «آنجا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد / غیر از شب آیا چه می‌دید، چشمان تار من و تو؟»، آرایهٔ «جناس» دارد یا «تضاد»؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۴	مصراع نخست کدام بیت، نادرست است؟ (الف) ماه آمده به دیدن خورشید، صبح زود / یا ماه بی‌ملاحظه افتاده بین راه؟ (ب) لبریزِ زندگی است نفس‌های آخرت / آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۵	کدام گزینه، مصراع دوم بیت زیر، است؟ «ترسم تو را ببیند و شرمندگی کشد /» (الف) ای محسن شهید من، ای حُسن بی‌گناه (ب) یوسف، بگو که هیچ نیاید برون ز چاه سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱

۱۶	نوع «حذف» را در هریک از عبارات زیر، مشخص نمایید. الف) زندگی، سخت آلوده است و انسان ماندن، سخت دشوار. ب) تو نیز تیرانا، گشاده‌دستی و کرامت را از درختان میوه‌دار بیاموز. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۷	در هریک از موارد زیر، املاهای واژه‌های <u>نادرست</u> است؛ شکل درست آن را بنویسید. الف) هنگام چریق آفتاب کنار قنات حسنی در شهر سیرجان اتراق می‌کردیم. ب) صدای مهیب آن، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود حزم می‌کرد. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۸	برای هریک از واژه‌های مشخص شده، یک برابر معنایی مناسب بنویسید. الف) بخروش چو شرزه شیر <u>یرغند</u> ب) دستتان را بر چشم‌های درشتتان، <u>حمایل</u> کرده بودید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۱۹	در نوشته «زمزمه لطیف و سبک و ملایم شما گمان مرا تأیید کرد»، آرایه «سجع» دیده می‌شود یا «حسن آمیزی»؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۲۰	در بیت «لبریز زندگی است نفس‌های آخرت / آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه»، مصراع اول، آرایه «حسن تعلیل» دارد یا «تناقض»؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۲۱	مصراع دیگر هریک از بیت‌های داده شده را انتخاب کنید. الف) آه این سر بریده ماه است در پگاه؟ / (۱) یا ماه بی‌ملاحظه افتاده بین راه؟ (۲) یا نه سر بریده خورشید شامگاه؟ ب) / به هر حالت که بودم با تو بودم؛ میهن ای میهن (۱) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر مات (۲) اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

- ۱ ارغند (ص ۳۵) / شبیح (ص ۹۰)
- ۲ شکوه و شکایت از اوضاع نابسامان جامعه قبل از انقلاب اسلامی (یا هر پاسخ درست دیگر) (ص ۸۴)
- ۳ شاهد نیاز نیست که در محضر آورند (ص ۹۷)
- ۴ الف) ۲ (ص ۸۵) ب) ۴ (ص ۶۲) ج) ۱ (ص ۹۵)
- ۵ گزینه الف (ص ۸۵)
- ۶ به عهده گرفتن فرماندهی (ص ۹۳)
- ۷ «جناق / جناغ» (ص ۹۳)
- ۸ الف) نشان
ب) تشخیص: مرگ / کنایه: به بازی نگرفت (ص ۹۵)
- ۹ سیدمهدی شجاعی (ص ۹۳)
- ۱۰ الف) که حرفتان را بشنوم
ب) مفعول (ص ۸۸)
- ۱۱ الف) معطوف
ب) غرق غبار و غربتیم / با من سمت باران بیا (ص ۸۴)
- ۱۲ الف) شفیع کدکنی (ص ۵۷) ب) سلمان هراتی (ص ۸۵)
- ۱۳ جناس (ص ۸۴)
- ۱۴ الف) «ماه آمده به دیدن خورشید، صبح زود / یا ماه بی‌ملاحظه افتاده بین راه؟» (ص ۹۶)
- ۱۵ ب) «یوسف، بگو که هیچ نباید برون ز چاه» (ص ۹۷)
- ۱۶ الف) حذف به قرینه لفظی (ص ۷۱)
ب) حذف به قرینه معنایی (ص ۸۷)
- ۱۷ الف) چریغ (ص ۶۰) ب) هضم (ص ۹۲)
- ۱۸ الف) خشمگین و قهرآلود (ص ۳۵) ب) نگه‌دارنده، محافظ (ص ۸۸)
- ۱۹ حس‌آمیزی (ص ۹۰)
- ۲۰ تناقض (ص ۹۷)
- ۲۱ الف) ۲ (ص ۹۶) ب) ۱ (ص ۱۱۷)

باسمه تعالی

نام درس: فارسی ۳ (فصل ششم) اداره کل آموزش و پرورش مازندران

پایه: دوازدهم معاونت آموزش متوسطه

رشته: کلیه رشته ها اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری

کانون گام نهایی مازندران (شاد) <http://shad.ir/motnazarimazand>

نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دانش آموز:	نمره با عدد:
تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:
ردیف	لطفا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید				
	فارسی 3 (فصل ششم: ادبیات حماسی) سوال ۵۰				
۱	با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «یکی تازی‌ای برنشسته سیاه / همی خاک نعلش برآمد به ماه» الف) منظور از «تازی سیاه» چیست؟ ب) مفهوم مصراع دوم را بنویسید.				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۲	مصراع دوم بیت زیر را بنویسید. «به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید /				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۳	در بیت زیر، کدام واژه کاربرد مجازی دارد؟ مفهوم آن را بنویسید. «سراسر همه دشت بریان شدند / بر آن چهر خندانش گریان شدند»				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۴	در تشبیه به کار رفته در سروده زیر، «مشبه» و «مشبه‌به» را مشخص کنید. «آن خداوند و سوار رخس بی‌مانند / آن‌که هرگز - چون کلید گنج مروارید - گم نمی شد از لبش لبخند»				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۵	با توجه به جمله زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «سیاوش، فرزند کاووس، شاه کیانی است که رستم به او رسم پهلوانی می‌آموزد». الف) کدام گروه اسمی، نقش دستوری «مفعول» دارد؟ ب) یک «ترکیب وصفی» بیابید و بنویسید. ج) یک نمونه «نقش تبعی» بیابید و نوع آن را مشخص کنید.				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۶	در عبارات زیر، فعل «بسازند» را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید. «ساسانیان برای این‌که بتوانند دیواره‌های مرزی استواری بسازند، مجبور شدند مدتی با دشمنان نواحی شمال شرقی ایران بسازند».				
	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

۷	در عبارت‌های زیر املای دو واژه، نادرست است. درست هریک را بنویسید. (الف) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق (ب) پیرمرد از داخل کازیه روی میز یک پاکت کهنه را برداشت. (ج) ناله مرغ اسیر این همه بحر وطن است. (د) همچنان که می‌توانست او، اگر می‌خواست / کان کمند شست خم خویش بگشاید سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲
۸	بیت زیر، بیانگر کدام «زمینه حماسه» است؟ «چنین است سوگند چرخ بلند / که بر بی‌گناهان نیاید گزند» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲
۹	بیت «سرانجام گفت ایمن از هر دوان / نگردد مرا دل نه روشن روان» از زبان چه کسی بیان شده است؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲
۱۰	با توجه به مصراع‌های داده شده، ابیات زیر را کامل کنید. (الف) به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید / (ب) تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی / (۱) فدای نام تو بود و نبودم؛ میهن ای میهن! (۲) من این زیبا زمین را آزمودم؛ میهن ای میهن! (۳) به هر حالت که بودم با تو بودم؛ میهن ای میهن! سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲
۱۱	در سروده «خوان هشتم»، «رستم» و «شغاد»، هریک «نماد» چه کسانی هستند؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲
۱۲	در سروده زیر نوع «نقش تبعی» را مشخص کنید. «بر لب آن چاه / سایه‌ای را دید / او شغاد، آن نابردار بود / که درون چه نگه می‌کرد و می‌خندید.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲
۱۳	کاربرد معنایی فعل «شد» در کدام بیت متفاوت است؟ (۱) پُر اندیشه شد جان کاووس کی / ز فرزند و سودابه نیک‌پی (۲) بدان گه که شد پیش کاووس باز / فرود آمد از باره، بردش نماز (۳) سراسر همه دشت بریان شدند / بر آن چهر خندانش گریان شدند (۴) نخستین دمیدن سیه شد ز دود / زبانه برآمد پس از دود، زود سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲
۱۴	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) چون او را بدیدند (برخواست / برخاست) غو / که آمد ز آتش برون شاه نو (ب) تو حکیمی، تو عظیمی، تو کریمی، تو رحیمی / تو نماینده فضلای تو سزاوار (ثنایی / سنایی) سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲

۱۵	در بیت‌های زیر، «غلط‌های املایی» را مشخص کنید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید. (الف) صریر ملک، عطا داد کردگان تو را / به جای خویش دهد هرچه کردگار دهد (ب) چنان آمد اسپ و قبای سوار / که گفتی ثمن داشت اندر کنار سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲								
۱۶	هریک از واژه‌های مشخص شده را در عبارت زیر معنا کنید. (الف) بگرای چو ازدهای گِره (ب) شیرمرد عرصه ناوردهای هول (ج) یکی از صاحب‌دلان سر به جیبی مراقبت فرو برده بود. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲								
۱۷	واژه «سورت» در مصراع «سورت سرمای دی بیدادها می‌کرد.» در کدام معنا به کار رفته است؟ (۱) تندى (۲) سرعت (۳) شدّت (۴) حدّت سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲								
۱۸	بیت «چنان آمد اسپ و قبای سوار / که گفتی سمن داشت اندر کنار» را با مضمون بیت زیر مقایسه کنید. «آتش ابراهیم را نبود زبان / هر که نمرودی است گو می‌ترس از آن» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲								
۱۹	مراد از «این سخن» در بیت زیر چیست؟ «سیاوش چنین گفت کای شهریار / که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲								
۲۰	آرایه ادبی مناسب با هر سروده را در برابر آن بنویسید. (یک آرایه اضافه است.) <table border="1"> <tr> <td>الف) آتش عشق است کاندلر نی فتاد / جوشش عشق است کاندلر می فتاد</td><td>۱- ایهام</td></tr> <tr> <td>ب) چون رود امیدوارم؛ بی‌تابم و بی‌قرارم / من می‌روم سوی دریا؛ جای قرار من و تو</td><td>۲- تضمین</td></tr> <tr> <td>پ) گرچه بیرون تیره بود و سرد همچون ترس / قهوه‌خانه گرم و روشن بود همچون شرم</td><td>۳- حسن تعلیل</td></tr> <tr> <td></td><td>۴- حس آمیزی</td></tr> </table> سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲	الف) آتش عشق است کاندلر نی فتاد / جوشش عشق است کاندلر می فتاد	۱- ایهام	ب) چون رود امیدوارم؛ بی‌تابم و بی‌قرارم / من می‌روم سوی دریا؛ جای قرار من و تو	۲- تضمین	پ) گرچه بیرون تیره بود و سرد همچون ترس / قهوه‌خانه گرم و روشن بود همچون شرم	۳- حسن تعلیل		۴- حس آمیزی
الف) آتش عشق است کاندلر نی فتاد / جوشش عشق است کاندلر می فتاد	۱- ایهام								
ب) چون رود امیدوارم؛ بی‌تابم و بی‌قرارم / من می‌روم سوی دریا؛ جای قرار من و تو	۲- تضمین								
پ) گرچه بیرون تیره بود و سرد همچون ترس / قهوه‌خانه گرم و روشن بود همچون شرم	۳- حسن تعلیل								
	۴- حس آمیزی								
۲۱	آرایه ادبی مناسب هر بیت را برگزینید. (الف) با اهل فنا دارد هرکس سر یک‌رنگی / باید که به رنگ شمع از رفتن سر خندد (تضاد / مجاز) (ب) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر / بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست (تشخیص / متناقض‌نما) سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲								
۲۲	ابیات زیر را به شکلی درست کامل کنید. (الف) / بود لبریز از عشقت وجودم؛ میهن ای میهن (ب) دارد اسارت تو به زینب اشارتی / سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲								

۲۳	در سروده «تہمتن، گرد سجستانی / کوه کوهان، مرد مردستان / رستم دستان / در تگ تاریک ژرف چاه پهناور / کشته هر سو بر کف و دیوارہ‌هایش نیزه و خنجر ... / در بُن این چاه آبش زهر شمشیر و سِنان، گم بود»: (الف) نوع نخستین نقش تبعی را بنویسید. (ب) «و» در جملہ پایانی، حرف عطف است یا ربط؟ (پ) نشانہ «ان» در واژہ مشخص شدہ، مفہوم «شباهت» دارد یا «جمع»؟ سوالات امتحانات نہایی متوسطہ-دوازہم-خردادماہ ۱۴۰۲
۲۴	در بیت «به دستور فرمود تا ساروان / هیون آرد از دشت صد کاروان»: (الف) کدام واژہ در جایگاہ «ممیز» است؟ (ب) جملہ «پیرو» یا «وابستہ» را مشخص کنید. سوالات امتحانات نہایی متوسطہ-دوازہم-خردادماہ ۱۴۰۲
۲۵	ضمیر پیوستہ، در کدام مصراع، «وابستہ و وابستہ» است؟ «بعد چندی کہ گشودش چشم رخش خود را دید بس کہ خونش رفته بود از تن بس کہ زہر زخم‌ها کاریش گویی از تن حس و ہوشش رفته بود و داشت می‌خوابید» سوالات امتحانات نہایی متوسطہ-دوازہم-خردادماہ ۱۴۰۲
۲۶	در کدام گزینه «حذف بہ قرینہ معنایی» صورت نیذیرفتہ است؟ ۱) عشق من، خند تو / در تاریک‌ترین لحظہ‌ها می‌شکفد. ۲) پادشہ را کرم باید تا بر او گرد آیند و رحمت تا در پناہ دولتش ایمن نشینند. ۳) گر آتش دل نہفتہ داری / سوزد جانت، بہ جائت سوگند ۴) گفت: «نزدیک است والی را سرای؛ آنجا شویم» گفت: «والی از کجا در خانہ حَقّار نیست؟» سوالات امتحانات نہایی متوسطہ-دوازہم-خردادماہ ۱۴۰۲
۲۷	کدامیک از ابیات زیر، فاقد غلط املائی است؟ (الف) چو او را بدیدند برخاست غو / کہ آمد ز آتش برون شاہ نو (ب) نتوان وصف تو گفتن کہ تو در فہم ننگی / نتوان شبج تو گفتن کہ تو در وہم نیایی سوالات امتحانات نہایی متوسطہ-دوازہم-خردادماہ ۱۴۰۲
۲۸	معنی ابیات و عبارات زیر را بہ نثر روان بنویسید. (الف) وظیفہ روزی بہ خطای مُنگرنَبَرَد. (ب) این عیار مهر و کین مرد و نامرد است (پ) امروز خورشید در دشت، آیینہ‌دار من و تو (ت) عشق ہرکسی را بہ خود راہ ندهد و بہ ہمہ جایی مأوا نکند. سوالات امتحانات نہایی متوسطہ-دوازہم-دی ماہ ۱۴۰۱
۲۹	با توجہ بہ سرودہ زیر، مقصود از «خوان ہشتم» چیست؟ «پهلوان ہفت خوان، اکنون طعمہ دام و دہان خوان ہشتم بود» سوالات امتحانات نہایی متوسطہ-دوازہم-دی ماہ ۱۴۰۱

۳۰	گزینه درست را انتخاب کنید. «رستم» پس از آنکه به نیرنگ «شغاد» پی بُرد، «با کمان و تیر»: (۱) یکی تیر زد بر بر اسپ اوی (۲) بزد راست بر چشم آن نامدار (۳) درخت و برادر به هم بر بدوخت (۴) سر و گوش و پایش به پیکان بدوخت سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱								
۳۱	در بیت زیر، پس از آنکه «دوصد مرد آتش فروز» در آتش می‌دمند، چه اتفاقی می‌افتد؟ «بیامد دوصد مرد آتش فروز / دمیدند گفتی شب آمد به روز» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱								
۳۲	آرایه ادبی مناسب با هر بیت را برگزیده، در برابر آن بنویسید. (یک آرایه، اضافه است). <table border="1"> <tr> <td>الف) یکی تازی‌ای برنشسته سیاه / همی خاک نعلش برآمد به ماه</td><td>(۱) ایهام</td></tr> <tr> <td>ب) عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را / سیل یکسان می‌کند پست و بلند راه را</td><td>(۲) اغراق</td></tr> <tr> <td>پ) در عالم پیر، هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است</td><td>(۳) حُسن تعلیل</td></tr> <tr> <td></td><td>(۴) اسلوب معادله</td></tr> </table> سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱	الف) یکی تازی‌ای برنشسته سیاه / همی خاک نعلش برآمد به ماه	(۱) ایهام	ب) عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را / سیل یکسان می‌کند پست و بلند راه را	(۲) اغراق	پ) در عالم پیر، هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است	(۳) حُسن تعلیل		(۴) اسلوب معادله
الف) یکی تازی‌ای برنشسته سیاه / همی خاک نعلش برآمد به ماه	(۱) ایهام								
ب) عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را / سیل یکسان می‌کند پست و بلند راه را	(۲) اغراق								
پ) در عالم پیر، هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است	(۳) حُسن تعلیل								
	(۴) اسلوب معادله								
۳۳	بیت «بدان گاه سوگند پُرمایه شاه / چنین بود آیین و این بود راه» نمایانگر کدامیک از زمینه‌های حماسه است؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱								
۳۴	هریک از ابیات زیر را به درستی کامل کنید: الف) اگر مستم اگر هشیار، اگر خوابم اگر بیدار / ب) / آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱								
۳۵	تفاوت معنایی فعل «گرفت» را در مصراع‌های زیر، بررسی کنید. الف) ز کردار بد پوزش اندر گرفت ب) محتسب مستی به ره دید و گریبانش گرفت سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱								
۳۶	با توجه به سروده زیر، مقصود نقال از «قصه درد» چیست؟ «همچنان می‌رفت و می‌آمد / همچنان می‌گفت و می‌گفت قدم می‌زد / قصه است این قصه ؛ آری قصه درد است» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۱								
۳۷	کدام بیت بیانگر داوری مردم درباره «سیاوش» است؟ الف) سر پُر ز شرم و بهایی مراست / اگر بی‌گناهم رهایی مراست. ب) همی داد مژده یکی را دگر / که بخشود بر بی‌گنه دادگر سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۱								
۳۸	جای خالی عبارت زیر را به درستی پُر کنید. «خوان هشتم برگرفته از کتاب اخوان ثالثی است.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۱								

آرایه ادبی مناسب با هر بیت را برگزیده، در برابر آن بنویسید. (یک آرایه، اضافه است)	۳۹								
<table><tr><td>الف) رخ شاه کاووس پُرشرم دید / سخن گفتنش با پسر نرم دید</td><td>۱- حس آمیزی</td></tr><tr><td>ب) شانه می آید به کار زلف در آشفتگی / آشنایان را در ایام پریشانی پرس</td><td>۲- متناقض نما</td></tr><tr><td>پ) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر / کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی</td><td>۳- حُسن تعلیل</td></tr><tr><td></td><td>۴- اسلوب معادله</td></tr></table>	الف) رخ شاه کاووس پُرشرم دید / سخن گفتنش با پسر نرم دید	۱- حس آمیزی	ب) شانه می آید به کار زلف در آشفتگی / آشنایان را در ایام پریشانی پرس	۲- متناقض نما	پ) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر / کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی	۳- حُسن تعلیل		۴- اسلوب معادله	
الف) رخ شاه کاووس پُرشرم دید / سخن گفتنش با پسر نرم دید	۱- حس آمیزی								
ب) شانه می آید به کار زلف در آشفتگی / آشنایان را در ایام پریشانی پرس	۲- متناقض نما								
پ) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر / کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی	۳- حُسن تعلیل								
	۴- اسلوب معادله								
سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱									
در سروده «ناگهان انگار بر لب آن چاه سایه‌ای را دید / او شغاد آن نابردار بود» کاربرد آرایه ادبی «ایهام» مشهود است یا «اغراق»؟	۴۰								
سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱									
ترکیب «کلید گنج مروارید» در سروده زیر، نمایانگر کاربرد کدام آرایه ادبی است؟ «این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم شد»	۴۱								
سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱									
مصراع دوم بیت زیر را بنویسید. «تو بودم کردی از نابودی و با مهر پروردی /	۴۲								
سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱									
در این بخش از سروده «مهدی اخوان ثالث»، کدام ویژگی دستوری زبان کهن به کار رفته است؟ «بر درختی که به زیرش ایستاده بود / و بر آن بر تکیه داده بود»	۴۳								
سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱									
املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) تنها برای تعلیم گرفتن، (شبح / شبه) شما را در میان تاریکی تعقیب می‌کردم. ب) چو عاجز گشت خسرو در جوابش / نیامد بیش پرسیدن (ثوابش / صوابش) پ) سیاوش چنین گفت کای شهریار / که دوزخ مرا زین سخن گشت (خار / خوار)	۴۴								
سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱									
معنی هریک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) گفت: «دیناری بده پنهان و خود را وارهان / گفت: «کار شرع کار درهم و دینار نیست» ب) چون رود امیدوارم بی‌تابم و بی‌قرارم / من می‌روم سوی دریا، جای قرار من و تو ج) فکری ای هم‌وطنان، در ره آزادی خویش / بنمایید که هرکس نکند، مثل من است د) سراسر همه دشت بریان شدند / بر آن چهر خندانش گریان شدند	۴۵								
سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱									
هریک از آثار «قصه‌های دوشنبه، در حیات کوچک پاییز در زندان، فی حقیقه العشق و قصه شیرین فرهاد»، با کدامیک از توضیحات زیر متناسب است؟ الف) کتابی است عرفانی از شیخ شهاب‌الدین سهروردی ب) شعر خوان هشتم از سروده‌های این کتاب است. ج) این اثر از ترجمه‌های عبدالحسین زرین‌کوب است. د) داستانی است طنز، از احمد عربلو با موضوع دفاع مقدس	۴۶								
سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱									

۴۷	در همه ابیات یجیز گزینۀ زمینۀ «ملّی» حماسه آشکار است. ۱) پراگنده کافور بر خویشتن / چنان چون بود رسم و ساز کفن ۲) چنین است سوگند چرخ بلند / که بر بی‌گناهان نیاید گزند ۳) رخ شاه کاووس پرشرم دید / سخن گفتنش با پسر نرم دید ۴) بدان گاه سوگند پرمایه شاه / چنین بود آیین و این بود راه سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۴۸	مفهوم نمادین هریک از موارد مشخص شده را بنویسید. الف) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز / کان سوخته را جان شد و آواز نیامد ب) ناگهان انگار / بر لب آن چاه / سایه‌ای را دید / او، <u>شغاد</u>، آن نابردار بود سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۴۹	بیت زیر را با مصراع مناسب کامل کنید. «..... / من این زیبا زمین را آزمودم؛ میهن ای میهن!» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۵۰	با توجّه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «داشتم می‌گفتم، آن شب نیز / سورت سرمای دی بیدادها می‌کرد / و چه سرمایی، چه سرمایی! / لیک، خوشبختانه آخر، سریناهی یافتم جایی / ... قهوه‌خانه گرم و روشن بود، هم چون شرم ... / همگنان را خون گرمی بود.» الف) واژه «دی» کدام یک از انواع وابسته وابسته است؟ ب) زمان کدام فعل «ماضی مستمر» است؟ ج) نقش دستوری واژه «خوشبختانه» را بنویسید. د) نوع واو مشخص شده را تعیین کنید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

- ۱ الف) اسب سیاوش / اسب سیاه عربی
ب) به سرعت تاختن و گرد و خاک زیاد (ص ۱۰۳)
- ۲ من این زیبا زمین را آزمودم؛ میهن! ای میهن! (ص ۱۱۷)
- ۳ دشت: مردم (ص ۱۰۳)
- ۴ مشبه: لیخند / مشبه به: کلید گنج مروارید یا کلید (ص ۱۱۲)
- ۵ الف) رسم پهلوانی
ب) ترکیب وصفی: شاه کیانی
ج) فرزند کاووس: بدل (ص ۱۰۰)
- ۶ سازگاری کنند / مدارا کنند (ص ۱۰۵)
- ۷ ج) بهر (ص ۲۶)
د) شصت (ص ۶۲)
- ۸ زمینه ملّی (ص ۱۰۰)
- ۹ کیکاووس (ص ۱۰۱)
- ۱۰ الف) ۲ (من این زیبا زمین را آزمودم؛ میهن ای میهن!) (ص ۱۱۷)
ب) ۱ (فدای نام تو بود و نبودم؛ میهن ای میهن!) (ص ۱۱۷)
- ۱۱ رستم: آزادگی، اقتدار ملّی و جوانمردی / شغاد: فریب، نیرنگ و ناجوانمردی (ص ۱۱۵)
- ۱۲ بدل (آن نابردار) (ص ۱۱۳)
- ۱۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (ص ۱۰۳)
- ۱۴ الف) برخاست (ص ۱۰۴)
ب) تنایی (ص ۱۰)
- ۱۵ الف) سریر (ص ۳۶)
ب) سمن (ص ۱۰۴)
- ۱۶ الف) گرز: ویژگی نوعی مار سمی و خطرناک (ص ۳۵)
ب) هول: وحشت‌انگیز و ترسناک (ص ۱۱۰)
ج) جیب: گریبان، یقه (ص ۱۴)
- ۱۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (ص ۱۰۹)
- ۱۸ به انسان بی‌گناه یا درست‌کار آسیبی نمی‌رسد (یا هر مفهوم مشابه) (ص ۱۰۴ و ۱۰۶)
- ۱۹ تهمت (ص ۱۰۱)

۲۰ الف) ۳- حسن تعلیل (ص ۴۷)

ب) ۱- ایهام (ص ۸۵)

پ) ۴- حس آمیزی (ص ۱۰۹)

۲۱ الف) مجاز (ص ۱۱۵) ب) تشخیص (ص ۵۰)

۲۲ الف) تنیده یاد تو در تار و پودم میهن ای میهن (ص ۱۱۷)

ب) از اشتیاق کیست که چشمت کشیده راه. (ص ۹۷)

۲۳ الف) بدل ب) عطف پ) جمع (ص ۱۱۲)

۲۴ الف) کاروان

ب) تا ساروان هیون آرد از دشت صد کاروان (ص ۱۰۱)

۲۵ بس که زهر زخم‌ها کاریش (ص ۱۱۲)

۲۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (ص ۱۰۸)

۲۷ الف) یا «چو او را بدیدند برخاست غو / که آمد ز آتش برون شاه نو» (ص ۱۰۴)

۲۸ الف) روزی مقرر آنها را با وجود خطاهای زشت‌شان قطع نمی‌کند. (ص ۱۲)

ب) این شعر، معیار سنجش دوستی مردان و دشمنی نامردان است. (ص ۱۱۰)

پ) اکنون خورشید آزادی و امید / امام (ره)، در فضای کشور، روشنی‌بخش ماست. (ص ۸۴)

ت) و عشق هر کسی را نمی‌پذیرد و در هر جایی اقامت نمی‌کند. (ص ۵۲)

۲۹ مرگ / چاه (ص ۱۱۲)

۳۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (ص ۱۱۴)

۳۱ روز مانند شب تاریک شد. (ص ۱۰۳)

۳۲ الف) ۲- اغراق (ص ۱۰۳) ب) ۴- اسلوب معادله (ص ۴۹) پ) ۱- ایهام (ص ۵۳)

۳۳ ملّی (ص ۱۰۳)

۳۴ الف) به سوی تو بود روی سجودم میهن ای میهن. (ص ۱۱۷)

ب) لبریز زندگی است نفس‌های آخرت. (ص ۹۷)

۳۵ الف) آغاز کرد (ص ۱۰۴) ب) اخذ کردن (ص ۱۹)

۳۶ مرگ رستم (ص ۱۱۰)

۳۷ ب) یا «همی داد مزده یکی را دگر / که بخشود بر بی‌گنه دادگر» (ص ۱۰۴)

۳۸ در حیاط کوچک پاییز در زندان (ص ۱۱۴)

۳۹ الف) ۱- حس آمیزی (ص ۱۰۳)

ب) ۴- اسلوب معادله (ص ۴۹)

پ) ۲- متناقض نما (ص ۲۳)

۴۰ ایهام (ص ۱۱۳)

۴۱ استعاره (ص ۱۱۳)

۴۲ فدای نام تو، بود و نبودم؛ میهن، ای میهن (ص ۱۱۷)

۴۳ کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم (بر آن بر). (ص ۱۰۴)

۴۴ الف) شب (ص ۹۰) ب) صوابش (ص ۲۱) پ) خوار (ص ۱۰۱)

۴۵ الف) محتسب: پولی بده و خود را نجات بده / مست: موضوعات دینی با پول (رشوه) حل نمی‌شود. (ص ۱۹)

ب) مانند رود امیدوار اما ناآرام هستم، به سوی دریای اتحاد مردم می‌روم تا به آرامش برسم. (ص ۸۵)

ج) ای هم‌میهنان برای آزادی خویش چاره ای بیندیشید هرکس در پی چاره نباشد با من زندانی تفاوتی ندارد (ص ۲۶)

د) همه مردم ناراحت شدند و با دیدن چهره خندان سیاوش از شوق گریستند. (ص ۱۰۳)

۴۶ الف) فی حقیقه العشق (ص ۵۲) ب) در حیاط کوچک پاییز در زندان (ص ۱۱۴)

ج) قصه‌های دوشنبه (ص ۱۶۲) د) قصه شیرین فرهاد (ص ۴۳)

۴۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (ص ۱۰۳)

۴۸ الف) پروانه نماد عاشق حقیقی است. (ص ۱۴)

ب) شغل، نماد ناجوانمردی است. (ص ۱۱۳) (ریاکاری و تزویر نیز درست است)

۴۹ به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید. (ص ۱۱۷)

۵۰ الف) مضاف‌الیه مضاف‌الیه (ص ۱۰۹) ب) داشتم می‌گفتم (ص ۱۰۹)

ج) قید (ص ۱۰۹) د) ربط (ص ۱۰۹)

۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴

باسمه تعالی

نام درس: فارسی ۳ (فصل هفتم) اداره کل آموزش و پرورش مازندران

پایه: دوازدهم معاونت آموزش متوسطه

رشته: کلیه رشته ها اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری

کانال گام نهایی مازندران (شاد) <http://shad.ir/motnazarimazand>

نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:
تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:
ردیف	لطفا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید				
	فارسی 3 (فصل هفتم: ادبیات داستانی) سوال ۴۴				
۱	هریک از ابیات زیر، یادآور کدامیک از هفت وادی در سروده عطار است؟ (نام وادی را بنویسید). (الف) وصلت آنکس یافت کز خود شد فنا / هر که فانی شد ز خود، مردانه‌ای است (ب) روی‌ها چون زین بیابان درکنند / جمله سر از یک گریبان برکنند سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۲	در عبارات زیر، جاهای خالی را، به درستی، پر کنید. (الف) کتاب «بخارای من ایل من» اثر است. (ب) کتاب نوشته «ظهیری سمرقندی» است. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۳	مفهوم هریک از کنایه‌های مشخص شده را بنویسید. (الف) می‌خواهم امروز نشان بدهی که چند <u>قرده</u> <u>حلاجی</u>. (ب) تا تو <u>نانی</u> <u>یه کف آری</u> و به غفلت نخوری. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۴	با توجه به معنی، واژه درست را انتخاب کنید. (الف) در این اثنا صدای زنگ تلفن از سرسرای (عمارت - امارت) بلند شد. (ب) روز و شب با فخر و (مباحات - مباحات) به تصدیق می‌نگریست. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۵	هریک از ابیات زیر، یادآور کدامیک از هفت وادی است؟ (الف) مال اینجا بایدت انداختن / ملک اینجا بایدت در باختن (ب) صد هزاران سایه جاوید تو / گم شده بینی ز یک خورشید تو سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲				
۶	مفهوم عبارت «ستاره ضعیفی در شبستان تیره و تار درونم درخشیدن گرفت.» را بنویسید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲				
۷	داستان «سی مرغ و سیمرغ» از کدام اثر ادبی برگرفته شده است؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۲				

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

۸	آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) هشت جنت نیز اینجا مرده‌ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است (حس آمیزی / پارادوکس) (ب) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست (اسلوب معادله / تلمیح) (ج) تو قلب فسرده زمینی / از درد ورم نموده یک چند (جناس / حسن تعلیل) (د) سیاوش سیه را به تندی بتاخت / نشد تنگ‌دل، جنگ آتش بساخت (مجاز / تشخیص) سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲
۹	در بیت زیر، یک ترکیب «وصفی» و یک ترکیب «اضافی» پیدا کنید. «چشم بگشا به گلستان و ببین / جلوه آب صاف در گل و خار» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲
۱۰	در کدام گزینه، جمله مرکب وجود ندارد؟ ۱) تو که یک غاز بیشتر نیاورده‌ای و به همه دوستان هم وعده کباب غاز داده‌ای. ۲) گردنش مثل همان غاز مادر مرده‌ای بود که در همان ساعت در دیگ مشغول کباب شدن بود. ۳) انسان حیوانی است گوشت‌خوار ولی این مخلوقات عجیب گویا استخوان‌خور خلق شده‌اند. ۴) به قدری عصبانی شده بودم که چشمم جایی را نمی‌دید. از این بهانه‌تراشی‌هایش داشتم شاخ در می‌آوردم. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲
۱۱	در گروه کلمات زیر، «غلط‌های املائی» را بیابید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید. «کازیه و جاکاغذی - بقولات و حبوبات - انضمام و ضمیمه - طبق و سینی - طاق و سقف مُهدَب - تناول و تعدّی - خُرد رفتن و ساییده شدن - قَلیان و جوشش» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲
۱۲	در کدام عبارت، «غلط املائی» وجود دارد؟ ۱) پادشاهی به درویشی گفت: که مرا آن لحظه که تو را به درگاه حق، تجلّی و قرب باشد، یاد کن. ۲) یکی از حضار که کتاده شعر و ادب می‌کشید، چنان محظوظ گردیده بود که جلو رفته جبهه شاعر را بوسید. ۳) اشتیری و گرگی و روباهی از روی مصاحبت، مسافرت کردند و با ایشان از وجح ذات و توشه، گردهای بیش نبود. ۴) دلم می‌خواهد بر بال‌های باد بنشینم و آنچه را که پروردگار جهان پدید آورده، زیر پا گذارم. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲
۱۳	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. (الف) عصاره تاکی به قدرت او شهد فایق شده. (ب) متکلم‌وحده و مجلس آرای بلامعارض شده است. (پ) حیات از عشق می‌شناس و ممات بی‌عشق می‌یاب. (ت) بعد از این وادی استغنا بود / نه در او دعوی و نه معنا بود سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۴	بیت «صد هزاران سایه جاوید تو / گم شده بینی ز یک خورشید تو» و بیت زیر، بر کدام مفهوم مشترک تأکید دارند؟ «وصلت آن‌کس یافت کز خود شد فنا / هر که فانی شد ز خود، مردانه‌ای است» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۵	در عبارات زیر، جاهای خالی را، به درستی، پر کنید. (الف) کتاب «بینوایان» اثر است. (ب) کتاب نوشته «ظهیری سمرقندی» است. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲

۱۶	در متن «کلمه استاد را به پیشنهاد ایشان اختیار کردم اما خوش ندارم زیاد استعمال کنم. همه حضار یک‌صدا تصدیق کردند که تخلصی بس بجاست و سزاوار ایشان است.» (الف) نوع وابسته وابسته را بنویسید. (ب) نمودار پیکانی آن را رسم نمایید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۷	زمان و نوع فعل «نخستین جمله» در همه عبارات زیر، به‌جز عبارت یکسان است. ۱) داشتم می‌گفتم آن شب نیز / سورت سرمای دی بیدادها می‌کرد. ۲) در باب آن مسئله معهود، خاطر من داشت کم‌کم به کلی آسوده می‌شد. ۳) با تمام نیرویی که داشت می‌دوید. هر از گاهی صدای تیر یا انفجاری او را به خود می‌آورد. ۴) کار داشت به دلخواه انجام می‌یافت که ناگهان از دهنم در رفت که آخر آقایان، حیف نیست از چنین غازی گذشت؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۸	در هریک از جمله‌های زیر، املاي درست را از داخل کمانک برگزینید. (الف) پس از او عموی بزرگم برجسته‌ترین شاگرد (حوزه / حوضه) ادیب بزرگ بود. (ب) از مکاید فعلش به جهان رفتند و از کربت جور راه (غربت / قربت) گرفتند. (پ) قدری برای به جا آمدن احوال و تسکین (قلیان / غلیان) درونی در حیاط قدم زد. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۹	در کدام گزینه املاي واژه‌های غلط است؟ شکل درست آن را بنویسید. (الف) نمی‌پذیرفتید؛ بهانه می‌آوردید و طفره می‌رفتید. (ب) آن وقت من هر چه اسرار و تعارف می‌کنم، تو بیشتر ابا و امتناع می‌ورزی. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۲۰	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. (الف) پامان به ده باز نشده بود و در شهر دست و پا گیر نشده بودیم. (ب) پشت دستم را داغ کردم که تا من باشم دیگر پیرامون ترفیع رتبه نگردم. (پ) وا نیامد در جهان زین راه، کس / نیست از فرسنگ آن، آگاه کس (ت) سیاوش چنین گفت کای شهریار / که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۲۱	در هریک از عبارات زیر، به‌جز به گونه‌ای از «مصطفی» یاد شده است. ۱) روا نیست بیش از این روی میزبان محترم را زمین انداخت. ۲) مشغول تماشا و ورنانداز این مخلوق کمیاب و شیء عجب بودم. ۳) پنج انگشت دعاگو به معیت من و کف و مایتعلق به، بر روی صورت گل‌انداخته آقای استادی نقش بست. ۴) یک دست از بهترین لباس‌های نودوز خود را به انضمام مایحتوی، به دست چلاق‌شده خودم از خانه بیرون انداختم. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۲۲	مقصود از «سرای پاک و پلید» در بیت زیر چیست؟ «در این مقام، طرب بی‌تعجب نخواهد دید / که جای نیک و بد است این سرای پاک و پلید» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۲۳	کدام‌یک از بیت‌های زیر، بیانگر وادی «استغنا» است؟ (الف) مال اینجا بایدت انداختن / ملک اینجا بایدت درباختن (ب) هشت جنت نیز اینجا مرده‌ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱

۲۴	دربارهٔ تلمیح به کار رفته در بیت زیر، توضیح دهید. «ز نیرنگ هوا و از فریب آرز خاقانی / دلت خُلد است خالی ساز از طاووس و شیطان» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۲۵	در گروه کلمات زیر، سه نادرستی املائی وجود دارد؛ شکل درست هریک را بنویسید. «حزین و غم‌انگیز، زی‌حیات و جان‌دار، ضمد و مرحم، غرس و نشاندن، کازیه و جاکاغذی، مُصر و پافشاری‌کننده، معلوف و انس گرفته، هول و ترسناک» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۲۶	در متن زیر، واژه‌ای را که املائی آن غلط است، بیابید و شکل درست آن را بنویسید. «یکی از حضار که محظوظ گردیده بود، گفت: «ای والله، حقیقتاً استادی!» مصطفی به رسم تحقیر، چین به صورت انداخته ... همهٔ حضار یک‌صدا تصدیق کردند. در این اثنا صدای زنگ تلفن از سراسری امارت بلند شد.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۲۷	با توجه به اشعار و عبارات زیر، معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (الف) این حرف در بلدی امر، زیاد بی‌پا و بی‌معنی به نظر می‌آمد. (ب) نی حریف هر که از یاری برید / پرده‌هایش پرده‌های ما درید سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۲۸	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. (الف) ز خورشید و از آب و از باد و خاک / نگرده تبه نام و گفتار پاک (ب) وانیامد در جهان زین راه کس / نیست از فرسنگ آن آگاه کس (پ) به دستور فرمود تا ساروان / هیون آرد از دشت، صد کاروان سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۱
۲۹	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. (الف) مهمان‌ها سخت در محظور گیر کرده، تکلیف خود را نمی‌دانند. (ب) سعی کردم که پا جای پای شما بگذارم؛ مثل برق و باد خودم را به سنگر برسانم. (پ) برکش ز سر این سپیدمعجر / بنشین به یکی کبود اورند سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۱
۳۰	بیت زیر نمایانگر کدامیک از وادی‌های هفت‌گانهٔ عرفان است؟ «صد هزاران سایهٔ جاوید تو / گم شده بینی ز یک خورشید تو» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۱
۳۱	«صرف کردن صیغهٔ بَلَعْتُ» در عبارت زیر، نمایانگر چه مفهومی است؟ «مهمان‌ها بدون تخلف، تمام و کمال دور میز حلقه زده، در صرف کردن صیغهٔ بَلَعْتُ اهتمام ناکمی داشتند.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۱
۳۲	با توجه به نوشتهٔ زیر، درستی یا نادرستی هریک از موارد داده شده را تعیین کنید. «دیدم چپ و راست مهمان‌ها دراز کشیده‌اند. گفتم: «آقای مصطفی خان خیلی معذرت خواستند که مجبور شدند بدون خداحافظی با آقایان بروند.» (الف) «و» در جملهٔ «چپ و راست مهمان‌ها دراز کشیده‌اند» پیوند هم‌پایه‌ساز است. درست ☐ نادرست ☐ (ب) «که» در جملهٔ «ماقبل پایانی، پیوند وابسته‌ساز است. درست ☐ نادرست ☐ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریور ماه ۱۴۰۱

۳۳	نوع «نقش‌های تبعی» مشخص شده را در متن «ما پرندگان را نیز پیشوا و شهریار است. نامش سیمرغ است و در پس کوه قاف، بلندترین کوه روی زمین، بر درختی بلند آشیان دارد.» بنویسید.	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱								
۳۴	در کدام گزینه غلط املائی وجود دارد؟ (الف) مرد نقال از صدایش ضجه می‌بارید. (ب) گفتم: «د بگیر که این ناز شصتت باشد.»	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱								
۳۵	در کدام بیت، واژه‌های هم‌معنی واژه «جبهه» به کار رفته است؟ (الف) دلم را داغ عشقی بر جبین نه / زبانم را بیانی آتشین ده (ب) الهی سینه‌ای ده آتش‌افروز / در آن سینه دلی وان دل همه سوز	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱								
۳۶	جمله «خالی شدن قلب سالک از آنچه جز خداست» در توضیح کدام اصطلاح عرفانی آمده است؟ (۱) استغنا (۲) اشتیاق (۳) تجرید (۴) تفرید	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱								
۳۷	بیت «مال این‌جا بایدت انداختن / ملک ایجا بایدت درباختن»، یادآور وادی از هفت وادی منطق‌الطیر عطار است.	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱								
۳۸	هریک از موارد زیر، با کدام مورد در جدول داده شده مفهوم مشترکی دارد؟ (یک مورد در جدول اضافی است) (الف) کاووس کیانی که کی‌اش نام نهادند / کی بود؟ کجا بود؟ کی‌اش نام نهادند؟ (ب) حتی درختش، غارش، کوهش، هر صخره سنگش و سنگریزه‌اش آیات وحی را بر لب دارد. (ج) شیرمردی باید این ره را شگرف / زان‌که ره دور است و دریا ژرف ژرف	<table><tr><td>۱</td><td>نی حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند</td></tr><tr><td>۲</td><td>راستی خاتم فیروزه بواسحاقی / خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود</td></tr><tr><td>۳</td><td>من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو / ...</td></tr><tr><td>۴</td><td>هر که جز ماهی، ز آیش سیر شد / هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد</td></tr></table> سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱	۱	نی حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند	۲	راستی خاتم فیروزه بواسحاقی / خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود	۳	من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو / ...	۴	هر که جز ماهی، ز آیش سیر شد / هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد
۱	نی حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند									
۲	راستی خاتم فیروزه بواسحاقی / خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود									
۳	من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد سر گلدسته سرو / ...									
۴	هر که جز ماهی، ز آیش سیر شد / هر که بی‌روزی است، روزش دیر شد									
۳۹	با توجه به متن زیر، منظور هدهد از «خورشید» و «دژه» چیست؟ هدهد در پاسخ طاووس گفت: «بهشت جایگاهی خرم و زیباست اما زیبایی بهشت نیز پرتوی از جمال سیمرغ است.» هر که داند گفت با خورشید راز / کی تواند ماند با یک دژه باز؟	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱								
۴۰	معنی هر یک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. (الف) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای مَنگر نَبَرَد. (ب) در همان بحبوحه بخور بخور منظره زوال غار خدایامرز، مرا به یاد بی‌ثباتی فلک بوقلمون انداخت. (ج) توپخانه شروع کرده بود و صدای مهیب آن، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود هضم می‌کرد. (د) چه استبدادی دارد که روزی خاطراتی از سفر ماه هم بنویسم!	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱								

۴۱	مفهوم هریک از کنایه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) این سال نو به شما مبارک باشد و هزار سال به این سال‌ها برسید. ب) دیدم ماشاءالله چشم بد دور، آقا و اترقیده‌اند. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۴۲	در هریک از متن‌های زیر، واژه‌ای بیابید که دارای «هم‌آوا» باشد. الف) کشته هر سو بر کف و دیواره‌هایش نیزه و خنجر / چاه غدر ناجوان مردان / چاه پستان، چاه بی‌دردان ب) هرکسی از ظنّ خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من ج) در آن اثنا صدای زنگ تلفن از سرسرای عمارت بلند شد. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۴۳	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) الاّ ولله که امروز باید (ناهار / نهار) را با ما صرف کنی. ب) شاهان باز شکاری را روی (شصت / شست) می‌نشانند و با خویشتن به شکار می‌برند. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۴۴	برای هریک از واژه‌های مشخص شده یک برابر معنایی مناسب بنویسید. الف) اگر کوه آتش بود پیسپریم ب) به عنوان ولیمه کباب غاز صحیحی بدهد. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

- ۱ الف) فنا (وادی هفتم) (ص ۱۲۴) ب) توحید (واحدی پنجم) (ص ۱۲۳)
- ۲ الف) محمد بهمن بیگی (ص ۸۱) ب) سندبادنامه (ص ۱۲۸)
- ۳ الف) میزان قدرت و توانایی (ص ۱۴۲) ب) روزی به دست آوری (ص ۱۲)
- ۴ الف) عمارت (ص ۱۳۷) ب) مباهات (ص ۷۱)
- ۵ الف) طلب (وادی اول) (ص ۱۲۲) ب) فقر و فنا (وادی هفت) (ص ۱۲۵)
- ۶ ناامیدی‌ام به امیدواری تبدیل شد، از ناامیدی به امیدواری رسیدن (ص ۱۳۴ و ۱۳۶)
- ۷ منطق الطیر عطار (ص ۱۲۵)
- ۸ الف) پارادوکس (ص ۱۲۳) ب) اسلوب معادله (ص ۴۷)
ج) حسن تعلیل (ص ۳۴) د) مجاز (ص ۱۰۴)
- ۹ جلوه آب: ترکیب اضافی / آب صاف: ترکیب وصفی (ص ۱۲۷)
- ۱۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (ص ۱۳۹)
- ۱۱ طاق و سقف محدّب (ص ۱۶۹) - خورد رفتن و ساییده شدن (ص ۱۳۳) - غلیان و جوشش (ص ۱۴۰)
- ۱۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (ص ۱۲۸)
- ۱۳ الف) شیرۀ درخت انگور با قدرت اول، عسلی خالص شده. (ص ۱۲)
ب) تنها گوینده جمع و بزم‌آرای بدون رقیب شده بود. (ص ۱۳۷)
پ) زندگی را حاصل عشق بدان و مرگ را در عاشق نبودن، جست‌وجو کن. (ص ۵۳)
ت) پس از این، بیابان استغنا و بی‌نیازی است [که] در آن، ادّعا (لاف زدن) و معنا (حقیقت) وجود ندارد. (ص ۱۲۳)
- ۱۴ فنا شدن عاشق در وجود معشوق (یا هر مفهوم مشابه) (ص ۱۲۵ - ۱۲۷)
- ۱۵ الف) ویکتور هوگو (ص ۶۳) ب) سندبانامه (ص ۱۲۸)
- ۱۶ الف) قید صفت
ب) $\frac{\text{تخلصی}}{\text{بس}} \frac{\text{بجا}}{\text{بجا}}$ (ص ۱۳۷)
- ۱۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (ص ۱۴۶)
- ۱۸ الف) حوزه (ص ۷۱) ب) غربت (ص ۱۰۸) پ) غلیان (ص ۱۴۰)
- ۱۹ ب) اسرار ← صحیح اصرار (ص ۱۳۶)

- ۲۰ الف) هنوز به ده رفت و آمد داشتیم و گرفتار شهرنشینی نشده بودیم. (ص ۷۱)
 ب) از این کار پشیمان شدم که دیگر به فکر ارتقای رتبه نباشم. (ص ۱۴۰)
 پ) کسی در جهان از این راه بازنگشته است [به همین دلیل] کسی از مسافت این راه، آگاه نیست. (ص ۱۲۲)
 ت) سیاوش این‌گونه گفت که ای پادشاه، تحمل دوزخ برای من آسان‌تر از این سخن (این تهمت) است. (ص ۱۰۱)
- ۲۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. (ص ۱۳۹)
- ۲۲ دنیا (ص ۱۲۶)
- ۲۳ ب) هشت جنت نیز اینجا مرده‌ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده‌ای است (ص ۱۲۳)
- ۲۴ بنابر روایات، طاووس از مرغانی بهشتی بود و در فریفتن آدم و حوا، با شیطان همکاری کرد. (ص ۱۲۷)
- ۲۵ ذی‌حیات (ص ۱۵۴) / مرهم (ص ۱۶۸) / مألوف (ص ۱۳۷)
- ۲۶ عمارت (ص ۱۳۷)
- ۲۷ الف) آغاز (ص ۱۳۴) ب) دوست، همدم، همراه (ص ۴۷)
- ۲۸ الف) هیچ‌یک از پدیده‌های جهان، آوازه نیک و گفتار پاک را نابود نمی‌کنند. (ص ۸۶)
 ب) کسی در جهان از این راه بازنگشته است ؛ کسی از مسافت این راه، آگاه نیست. (ص ۱۲۲)
 پ) به وزیر فرمان داد که شتریان، صد کاروان شتر درشت‌اندام از دشت بیاورد. (ص ۱۰۱)
- ۲۹ الف) مهمان‌ها به شدت گرفتار شده بودند و نمی‌دانستند چه کار کنند. (ص ۱۳۸)
 ب) سعی کردم دقیقاً از شما پیروی کنم ؛ با سرعت خودم را به سنگر برسانم. (ص ۹۲)
 پ) این روسری سفید (برف) را از سرت بردار. بر تخت پادشاهی بنشین. (ص ۳۵)
- ۳۰ فقر و فنا یا وادی هفتم (ص ۱۲۵)
- ۳۱ تأکید بر خوردن غذا (ص ۱۳۶)
- ۳۲ الف) نادرست ب) درست (ص ۱۴۰)
- ۳۳ شهریار: معطوف. بلندترین کوه روی زمین: بدل (ص ۱۲۰)
- ۳۴ ب) شست (ص ۱۴۰)
- ۳۵ الف) جبین (ص ۱۶۳)
- ۳۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (ص ۱۲۳)
- ۳۷ وادی طلب یا وادی اول (ص ۱۲۲)
- ۳۸ الف) ۲ (ص ۶۲) ب) ۳ (ص ۷۱) ج) ۱ (ص ۱۲۰)

۳۹ خورشید: سیمرغ یا خداوند / دژه: بهشت (دلبستگی‌های مادی) (ص ۱۲۱)

۴۰ الف) آبروی بندگان را با گناه آشکار نمی‌ریزد و وجه معاش (رزق و روزی تعیین شده) را به دلیل خطای زشت قطع نمی‌کند. (ص ۱۲)

ب) در همان میانه غذا خوردن، منظره نابودی غاز، مرا به یاد ناپایداری روزگار ریاکار انداخت. (ص ۱۳۹)
ج) آتش توپخانه آغاز شده بود و صدای ترسناک آن، صدای ضعیف اسلحه کلاش را محو می‌کرد. (ص ۹۲)
د) بعید نیست که به زودی خاطرات سفر ماه را هم بنویسم. (ص ۶۱)

۴۱ الف) آرزوی عمر طولانی کردن (ص ۱۳۴) ب) پس روی کردن، تنزل کردن (ص ۱۳۳)

۴۲ الف) غدر (ص ۱۱۲)

ب) ظن (ص ۴۶)

ج) عمارت (ص ۱۳۷)

۴۳ الف) ناهار (ص ۱۳۶) ب) شست (ص ۱۲۱)

۴۴ الف) طی می‌کنم، می‌پیمایم (ص ۱۰۱) ب) طعامی که در مهمانی و عروسی می‌دهند. (ص ۱۳۲)

۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴

باسمه تعالی

نام درس: فارسی ۳ (فصل هشتم) اداره کل آموزش و پرورش مازندران

معاونت آموزش متوسطه

پایه: دوازدهم

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری

رشته: کلیه رشته ها

کانون گام نهایی مازندران (شاد) <http://shad.ir/motnazarimazand>

نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:	نام و نام خانوادگی دبیر:	نمره با عدد:
تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:	تاریخ و امضا:	نمره با حروف:
ردیف	لطفًا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید	بارم			
۱	شکسپیر در بند زیر چه ویژگی‌هایی را برای عشق جاودانی برمی‌شمارد؟ (ذکر دو مورد) «این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می‌بیند / و نه توجّهی به گرد و غبار و جراحات پیری دارد» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲	۳۴ سوال	فارسی 3 (فصل هشتم: ادبیات جهان)		
۲	با توجّه به سروده «بخند؛ زیرا خنده تو برای دستان من شمشیری است آخته»، منظور از «شمشیر آخته» چیست؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۳	معنی و مفهوم هریک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید. الف) نان را از من بگیر، اگر می‌خواهی، هوا را از من بگیر، اما خندهات را نه. ب) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملّتی که مردم صاحب‌قلم نداشت ج) چنین است سوگند چرخ بلند / که بر بی‌گناهان نیاید گزند د) شش دانگ حواسم پیش مصطفی است که نکند بوی غاز چنان مستش کند که دامنش از دست برود. ه) در عشق قدم نهادن، کسی را مسلّم شود که با خود نباشد و ترک خود بکند. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۴	آرایه درست هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) چون بود کاکلیم ما را شاه نیست؟ / بیش ازین بی‌شاه بودن راه نیست (جناس - تشبیه) ب) روشنی را، بهار را / از من بگیر / اما خندهات را هرگز / تا چشم از دنیا نبندم. (حسن تعلیل - کنایه) سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۵	در نوشته زیر یک «پیوند وابسته‌ساز» بیابید و جمله وابسته را مشخص کنید. «می‌خواهم بدانجا روم که خداوند آن را سر حدّ دنیای خلقت قرار داده است و دیگر در آن ذی‌حیاتی نفس نمی‌کشد.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				
۶	نوع پسوند «ان» در واژه‌های «کاوایان - خواهان - دیلمان - پاییزان» به ترتیب کدام است؟ ۱) زمان - صفت فاعلی - مکان - زمان ۲) نسبت - صفت فاعلی - مکان - زمان ۳) نسبت - جمع - مکان - زمان ۴) مکان - جمع - نسبت - زمان سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲				

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

۷	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. (الف) من بیم آن داشتم که مورد عتاب معلّم واقع گردم. (ب) شیرمردی باید این ره را شگرف.	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲
۸	ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید. (الف) تمام حُسن کباب غاز به این است که سر به مُهر روی میز بپاید. (ب) در این اندیشه مستغرق بودم که دیدم مرا به نام خواندند. (ج) هر که داند گفت با خورشید راز / کی تواند ماند از یک ذره باز (د) همی کند سودابه از خشم موی / همی ریخت آب و همی خست روی	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲
۹	در عبارت زیر، «عشق جاودانی» چگونه توصیف می‌شود؟ «این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می‌بیند و نه توجّهی به گرد و غبار و جراحات پیری دارد.»	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲
۱۰	نام آفرینندگان آثاری که نویسنده آن‌ها نادرست است، بنویسید. «سانتاماریا: سیدمهدی شجاعی - تمهیدات: شهاب‌الدین سهروردی - سندبادنامه: ظهیری سمرقندی - فیه ما فیه: جامی - دری به خانه خورشید: سلمان هراتی»	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲
۱۱	در عبارت زیر، معنای «کنایی» قسمتم مشخص شده را بنویسید. «اما خنده‌ات که رها می‌شود و پروازکنان در آسمان مرا می‌جوید، تمام درهای زندگی را به رویم می‌گشاید.»	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲
۱۲	در سروده زیر، «مشبّه و مشبّه‌به» را مشخص کنید. «بخند؛ زیرا خنده تو برای دستان من، شمشیری است آخته.»	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲
۱۳	مفهوم نشانه «ان» را در واژه‌های زیر بنویسید. (الف) کاویان (ب) بهاران	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲
۱۴	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. (الف) اگر کوه آتش بود، بسپرم / از این تنگ خوار است اگر بگذرم (ب) یک قصّه بیش نیست غم عشق وین عجب / کز هر زبان که می‌شنوم نامکّر است (پ) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت (ت) آنجا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم و درد / غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تار من و تو؟	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۵	شاعر در سروده زیر، علاقه خود به محبوبش را به چه موضوعی پیوند زده است؟ «خنده‌ات را می‌خواهم / چون گلی که در انتظارش بودم / گل آبی، گل سرخ کشورم که مرا می‌خواند»	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۶	با توجّه به ابیات زیر، مراد از «پیر خردمند» کیست؟ «چه خوش فرمود آن پیر خردمند / وزین خوشتر نباشد در جهان پند: اگر خونین دلی از جور ایّام / لب خندان بیاور چون لب جام»	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲

۱۷	عبارت «و آنچه را قدیمی است قدیمی ندانم که تو از آن منی و من از آن تو. درست مانند نخستین باری که نام زیبایی تو را تلاوت کردم.» کدام مفهوم را خاطرنشان می‌سازد؟ ۱) غیرت و توانایی معشوق ۲) جاودانگی و تقدس عشق ۳) کرامت و مهربانی معشوق ۴) وصف‌ناپذیری و زیبایی عشق سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۸	با توجه به متن زیر، شکل درست واژه‌ای را که املای آن غلط است، بنویسید. «[معلم] لباسی را که جز در روز توزیع جوایز یا در هنگامی که بازرس به مدرسه می‌آمد نمی‌پوشید، بر تن کرده بود. گذشته از آن، تمام اتاق درس را ابهت و شکوهی که مخصوص مواقع رسمی است، فرا گرفته بود اما آنچه بیشتر مایع شگفتی من گشت، آن بود که بر روی نیمکت‌هایی که در مواقع عادی خالی بود، جماعتی را از مردان دهکده دیدم که نشسته بودند.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۱۹	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) باز زین و برگ را بر گرده کهرها و کرندها نهادند. ب) من بیم آن داشتم که مورد عتاب معلم واقع گردم. پ) ز یزدان دان، نه از ارکان، که کوتاه‌دیدگی باشد / که خطی کز خرد خیزد تو آن را از بیان بینی سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲
۲۰	مفهوم مشترک بیت «یک قصه بیش نیست غم عشق وین عجب / کز هر زبان که می‌شنوم نامکتر است» و سروده زیر را بنویسید. «هر روز باید ذکری واحد را مکرر بخوانم و آنچه را قدیمی است، قدیمی ندانم: که تو از آن منی، و من از آن تو» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۲۱	مفهوم کدام بیت با سروده زیر، تقابل معنایی دارد؟ «گفت در دل: رخشا! طفلک رخشا! آه! این نخستین بار شاید بود کان کلید گنج مروارید او گم شد» الف) در غم ما روزها بی‌گاه شد / روزها با سوزها همراه شد ب) اگر خونین‌دلی از جور ایام / لب خندان بیاور چون لب جام سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۲۲	«مشبّه‌به» را در عبارت زیر، مشخص کنید. «تو ای کشتی تندرو خیال من، همین جا لنگر انداز؛ زیرا برای تو بیش از این اجازه سفر نیست.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۲۳	مفهوم نمادین «گل سرخ» را در سروده زیر، بنویسید. «نان را از من بگیر، اگر می‌خواهی، هوا را از من بگیر، اما خنده‌ات را نه. گل سرخ را از من بگیر.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۲۴	جاهای خالی عبارت زیر را به شکلی درست، پُر کنید. «متن زیر، برگرفته از کتاب نوشته آلفونس دوده و ترجمه است.» اما بغض و اندوه، صدا را در گلویش شکست، نتوانست سخن خود را تمام کند؛ سپس روی برگردانید و پاره‌ای گچ برگفت و با دستی که از هیجان و درد می‌لرزید، بر تخته سیاه این کلمات را با خط جلی نوشت: زنده باد میهن! سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱

۲۵	در سروده «خندهات که رها می‌شود / و پرواز کنان در آسمان مرا می‌جوید / تمامی درهای زندگی را / به رویم می‌گشاید»: الف) کدام واژه «دو تلفظی» است؟ ب) ترکیب «درهای زندگی» وصفی است یا اضافی؟ پ) مفهوم نشانه «ان» را در واژه «پروازکنان» بنویسد. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱
۲۶	در سروده زیر، مقصود شاعر از «نان و هوا» چیست؟ «نان را از من بگیر، اگر می‌خواهی / هوا را از من بگیر، اما / خندهات را نه.» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۲۷	در سطرهای زیر بر چه نکاتی تأکید شده است؟ «چه حرف تازه‌ای برای گفتن مانده است، یا چه چیز تازه‌ای برای نوشتن. که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند؟» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۲۸	با توجه به متن «با خود اندیشیدم که باز برای ما چه خوابی دیده‌اند؟ آنگاه سر خویش گرفتم و راه مدرسه در پیش»: الف) واژگان پدیدآورنده آرایه لفظی «سجع» کدام‌اند؟ ب) یک مورد کاربرد کنایه مشخص کنید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۲۹	با توجه به ابیات زیر، به پرسش‌های داده شده، پاسخ دهید. «اگر خونین‌دلی از جور ایام / لب خندان بیاور چون لب جام به آن‌کس می‌رسد زین گنج بسیار / که باشد شادمانی را سزاوار» الف) مفهوم نشانه «ان» را در واژه «خندان» چیست؟ ب) در بیت دوم جمله «هسته (پایه)» و جمله «وابسته (پیرو)» را مشخص کنید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱
۳۰	مفهوم مشترک سروده‌های زیر را بنویسید. * یک قصه بیش نیست غم عشق وین عجب / کز هر زبان که می‌شنوم نامکّر است * هر روز باید ذکر واحد را مکرّر بخوانم / و آنچه را قدیمی است، قدیمی ندانم: «که تو از آن منی و من از آن تو» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۳۱	درک و دریافت خود را از سروده زیر بنویسید. «و اگر دیدی، به ناگاه / خون من بر سنگ‌فرش خیابان جاری است / بخند؛ زیرا خنده تو / برای دستان من / شمشیری است آخته» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱
۳۲	در سروده «همان‌جا که شاید اینک دست زمان و صورت ظاهرش، مرده نشانش بدهند»، ترکیب «دست زمان»، اضافه استعاری است یا تشبیهی؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

	با توجه به بیت‌های زیر، درستی یا نادرستی گزاره‌های داده شده را تعیین کنید. «صدهزاران سایه جاوید، تو / گم شده بینی ز یک خورشید، تو چون نگه کردند آن سی‌مرغ زود / بی‌شک این سی‌مرغ آن سیمرغ بود خویش را دیدند سیمرغ تمام / بود خود سیمرغ، سی‌مرغ تمام الف) واژه «تو» نقش تبعی تکرار و واژه «خود» نقش تبعی بدل دارد. درست نادرست ب) بیت دوم، یک جمله غیرساده است و مصراع اول، جمله وابسته آن است. درست نادرست ج) نقش دستوری واژه «تمام» در هر دو مصراع بیت سوم، «قید» است. درست نادرست د) مفهوم «ان» در واژه «صدهزاران» همانند واژه «ان» در واژه «بهاران» است. درست نادرست سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱	۳۳
	در کدام گزینه غلط املایی دیده می‌شود؟ ۱) نهالی چند در هنگام ورود خویش در باغ غرس کرده بود. ۲) کتاب را بر روی زانو گشوده بود و از پس عینک ستبر خویش در آن می‌نگریست. ۳) چنان می‌نمود که در چهارگوشه اتاق، درفش ملی ما را به احتزاز درآورده باشند. ۴) قومی به اسارت دشمن درآید و مغلوب و مقهور گردد. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱	۳۴

اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری مازندران

- ۱ معشوق را همواره جوان می‌بیند، پیری برای عشق جاودانی مهم نیست. (ص ۱۵۶)
- ۲ شمشیر برکشیده یا آماده (ص ۱۵۰)
- ۳ الف) اگر غذا و هوا (خوردن و نفس کشیدن) را از من بگیری مهم نیست؛ شادی و خنده‌ات را از من نگیر. (ص ۱۵۰)
 ب) در گذر روزگار، ملتی که نویسنده و شاعر نداشته باشد، فراموش می‌شود. (ص ۲۷)
 ج) آسمان (سرنوشت) سوگند خورده است، که به بی‌گناهان آسیبی نمی‌رسد. (ص ۱۰۰)
 د) همه حواسم به مصطفی است، که با بوی غاز از خودبی‌خود نشود و اختیارش را از دست ندهد. (ص ۱۳۷)
 هـ) کسی می‌تواند در مسیر عشق وارد شود که خودش را نادیده گرفته باشد، و خود را فراموش کند. (ص ۵۳)
- ۴ الف) جناس (ص ۱۲۰) ب) کنایه (ص ۱۵۰)
- ۵ پیوند وابسته‌ساز: که
 جمله وابسته: خداوند آن را سر حدّ دنیای خلقت قرار داده است. (ص ۱۵۴)
- ۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (ص ۱۵۲)
- ۷ الف) سرزنش، ملامت، تندى (ص ۱۵۷) ب) قوی، نیرومند (ص ۱۲۰)
- ۸ الف) همه خوبی کباب غاز در این است که کامل و دست نخورده روی میز بپاید. (ص ۱۳۳)
 ب) در این فکر فرو رفته بود که دیدم مرا به اسم صدا زدند. (ص ۱۵۹)
 ج) کسی که می‌تواند به اصل و حقیقت (خداوند) برسد، هرگز از رسیدن به فرعیات عاجز نمی‌شود. (ص ۱۲۱)
 د) سودابه از روی خشم موهایش را می‌کند، پیوسته گریه می‌کرد و صورت خود را زخمی می‌نمود. (ص ۱۰۴)
- ۹ ظاهربین نبودن عاشق (یا هر پاسخ درست دیگر) (ص ۱۵۵)
- ۱۰ تمهیدات: عین‌القضات همدانی (ص ۱۵۳) فیه ما فیه: مولوی (ص ۵۱)
- ۱۱ کنایه از امیدوار نمودن و زندگی بخشیدن (ص ۱۵۰)
- ۱۲ مشبه: خنده / مشبه‌به: شمشیر (ص ۱۵۰)
- ۱۳ الف) صفت نسبی ب) زمان، وقت، هنگام، توقیت (ص ۱۵۲)
- ۱۴ الف) اگر این آتش مانند کوه باشد از آن عبور می‌کنم؛ گذشتن از این راه باریک برای من کاری آسان است. (ص ۱۰۱)
 ب) داستان عشق یک ماجرا بیشتر نیست؛ اما عجیب آنکه آن را از هرکس می‌شنوم، غیرتکراری است. (ص ۱۵۶)
 پ) با آنکه جیبم از مال و جامم از شراب، خالی است (تهی‌دست هستم)، اما آسایشی دارم که جمشید نیز آن را نداشت. (ص ۲۷)
 ت) در دوران تسلط حکومت ظلم، در محیط پر از غم و رنج جامعه، چشمان ما، تنها شاهد ظلم و ستم بود. (ص ۸۴)
- ۱۵ میهن‌دوستی (ص ۱۵۱)
- ۱۶ حافظ (ص ۱۵۳)

۱۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (ص ۱۵۵)

۱۸ مایه. (ص ۱۵۸)

۱۹ الف) اسب یا استری که به رنگ سرخ تیره است. (ص ۷۹)

ب) سرزنش، ملامت، تندى (ص ۱۵۷)

پ) سرانگشت (ص ۱۴۷)

۲۰ نامکّر بودن و تازگی عشق. (ص ۱۵۶ - ۱۵۵)

۲۱ ب) اگر خونین دلی از جور ایام / لب خندان بیاور چون لب جام (ص ۱۵۳)

۲۲ کشتی (ص ۱۵۴)

۲۳ عشق (ص ۱۵۰)

۲۴ قصه‌های دوشنبه / عبدالحسین زرّین‌کوب (ص ۱۶۲)

۲۵ الف) آسمان ب) اضافی پ) صفت فاعلی (ص ۱۵۰)

۲۶ ضرورت‌های زندگی (ص ۱۵۰)

۲۷ شاعر عشق خود را با تازه‌ترین تعبیر بیان نموده است یا توصیف‌ناپذیری عشق.

محبوب دارای بهترین خصلت‌هاست یا وصف‌ناپذیری معشوق. (ص ۱۵۵)

۲۸ الف) خویش، پیش

ب) «برای ما چه خوابی دیده‌اند؟» یا «سرخویش گرفتم» (ص ۱۵۷)

۲۹ الف) صفت فاعلی (ص ۱۵۳)

ب) هسته (پایه): به آن‌کس می‌رسد زین گنج بسیار / وابسته (پیرو): که باشد شادمانی را سزاوار (ص ۱۴۱)

۳۰ سخن عشق تکراری نیست و عاشق از ذکر نام معشوق خسته نمی‌شود. (ص ۱۵۵)

۳۱ شادی معشوق (وطن) به شاعر امید زندگی و قدرت مبارزه می‌بخشد. (ص ۱۵۰)

۳۲ اضافه استعاری (ص ۱۵۵)

۳۳ الف) درست (ص ۱۲۵) ب) درست (ص ۱۲۵) ج) نادرست (ص ۱۲۵) د)

نادرست (ص ۱۵۲)

۳۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اهتزاز (ص ۱۶۱)

۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴